

Učiteljski Tovariš

Stanovsko politiško glasilo J. U. U. — sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, a ek. posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Likvidacijska skupščina UJU poverjeništvu Ljubljana in prva redna banovinska skupščina sekcije JUU za Dravsko banovino.

Verifikacija delegatov.

Tovariš tajnik Josip Kobal poroča, da je navzočih 47 delegatov, ki zastopajo od 33 društev 32 društev in ki so vsi upravičeni glasovati. Dalje je navzočih 11 članov ožjega sosveta in 3 člani nadzornega odbora. Zastopano ni na skupščini društvo Murska Sobota. Delegati so vsi verificirani razen tovarišice Juste Suša. Po novih pravilih sme nadomestiti predsednika društva le podpredsednik, kar pa tovarišica Suša, ki zastopa marenberško učiteljsko društvo, ni Skupščina jo naknadno overovila.

Poverjenik imenuje kot zapisnikarja tovariša Šestana Dušana in Miheliča Josipa. Za overovatelja predlaga tovar. Rišičiča in Arriglerja.

Po ugotovitvi navzočih odprta je poverjenik banovinsko skupščino UJU — poverjeništvu Ljubljana. Delegaciji predstavi tovar. Damnjana V. Rašiča, ki je v tem važnem času prevzel posle predsednika Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Tov. Skulj naglašuje, da gleda učiteljstvo Dravske banovine z vsem zaupanjem v svojega novega predsednika, prepričano, da bo v polni meri izpolnil njegove nade in želje. V tem pričakovanju ga v imenu vsega učiteljstva v banovini prisrčno in toplo pozdravlja, nato pa se obrača k navzočim s sledečim nagovorom:

Nagovor poverjenika.

Cerjena skupščina! Ko nam je zasijala svoboda in je bila ustvarjena velika Jugoslavija, je začutilo učiteljstvo med prvimi potrebo skupne in edinstvene organizacije za čim uspešnejše delo v prid šole in za napredek stanu.

Kakor je bila potrebna junaška in edinstvena armada za osvobodjenje in ustvaritev Jugoslavije, prav tako je potrebna organizacija krepke in edinstvene armade narodnim učiteljem, ki naj zastavi vse svoje sile za njeno duhovno osvobodjenje in zedinjenje. Ta ideja je združila jugoslovensko učiteljstvo v skupni stanovski organizaciji in ustvarila »Udruženje jugoslovenskega učiteljstva«.

S ponosom moramo poudariti, da so bili slovenski učitelji med prvimi, ki so z vso iskrenostjo pomagali snovati »Udruženje« in se ga do malega oklenili z vso ljubeznijo. Delo, ki se nam zdi danes ob sebi umljivo, ni bilo lahko. V tedanjih neurejenih razmerah je bilo treba premagati mnogo ovir in odstraniti dokaj nesoglasij, da je bil dosežen končni cilj, združitve vsega učiteljstva v skupni organizaciji.

Razni vplivi tedanjih časov so mnogokrat ovirali razvoj in utrditve mlade organizacije. Ti vplivi, ki smo jih čutili tudi učitelji v ljubljanskem poverjeništvu, so nas razdvajali. Kljub vsemu je v učiteljstvu dozorel sklep, da mora služiti stanovska organizacija le najvišjim ciljem: povzdigi lastnega stanu in službi naroda. Poznejši, za stan in za vso državo važni dogodki, so dokazali, da si je večina učiteljstva izbrala pravo pot.

Danes, ko zaključujemo prvo etapo našega organizacijskega dela v našem »Udruženju«, so lahko prepričani vsi, da je bil, je in bo cilj našega skupnega dela napredek šole in učiteljskega stanu, ki naj služita koristim in napredku vsega naroda in edinstvene države.

Prepričan sem, da v bodočem letu ne bo tovarišice ne tovariši, ki bi ostal zunaj naše hiše. Načelnih ovir ni za nikogar.

Ako pa obstojajo za katerega še morebitni zasebni ali celo osebni razlogi, naj se zaveda, da prava organizacija z velikimi cilji zahteva, če je treba, velikih žrtev ter pozabljenja zasebnih ali celo osebnih nerazpoloženj.

Važne so bile naloge, ki jih je morala rešiti učiteljska organizacija v zadnjih časih. Mnogo truda in skrbi je posvetila novemu šolskemu zakonu. Z vso vnemo je sestavljala predloge za čim popolnejši zakon in pravilnik k zakonu. Z enako pažnjo in skrbjo je sodelovala z »Zvezo državnih uradnikov« pri predlogih k uradniškemu zakonu. Po tem zakonu smo uvrščeni učitelji v vrste celokupnega državnega uradništva in so s tem dosežene dobrine, za katere so se borili že predniki. Res je, da so se pojavile ponekod težave, posebno glede dajatev stanarine in stanovanj, toda to so le prehodne težkoče, ki jih je treba premostiti z vso uvidevnostjo. Ko bodo predpisi zakona postopoma izvedeni, bomo šele spoznali, kolike koristi so za učiteljski socialni položaj in za nemoteno delo v šoli in med narodom. Za uspešno izvedbo predpisov o stanovanjih in stanarini, ki se

ne dajo v podrobnosti izvesti preko noči, je treba časa in strpljivosti.

Poleg šolskega dela, ki ga je vršilo učiteljstvo z vso vnemo in s povoljnimi uspehi, moramo ugotoviti, da se je poprijelo na osnovi zakona o narodnih šolah tudi prosvetnega dela med narodom.

Poverjeništvu je priskočilo svojim članom na pomoč z listom »Prosveta«, ki naj bo ogledalo, vodnik in pobornik za uspešno udejstvovanje učiteljstva pri narodno-prosvetnem delu.

Pri tem stremljenju je učiteljstvo po svojih močeh podprla tudi kr. banska uprava, in upam, da ga bo podpirala tudi v bodoče.

Sokol kraljevine Jugoslavije ima in bo imel v učiteljstvu vztrajne delavce.

Učiteljstvo pa se udejstvuje tudi v raznih gospodarskih organizacijah. To delo bo še izdatnejše, ko bo dovolj usposobljenih učiteljev, za katere se vrše vsako leto posebni izobraževalni tečaji, ki jih prireja banovina, za katere pa skrbi tudi organizacija z njeno pomočjo.

Skrb za nadaljnjo izobrazbo in izpopolnitev učiteljstva kaže tudi učiteljski stanovski in pedagoški tisk, za vzgojo in pouk naše mladine pa publikacije »Mladinske Matice« in revija »Naš rod«.

S prepričanem trdim, da noben stan ne žrtvuje toliko za svojo nadaljnjo izobrazbo v svrhu čim popolnejšega udejstvovanja v svojem poklicu kakor ravno učiteljstvo.

Po določilih uradniškega zakona in novih pravilih »Jugoslovenskega učiteljskega združenja«, stopa naša stanovska organizacija v novo dobo.

Z razdelitvijo naše države na banovine se je pojavila težnja po enaki razdelitvi v organizaciji. Ljubljansko poverjeništvu, ki ostane tudi v bodoče skoraj v neizpremenjenem obsegu kot sekcija JUU, je krepko podpiralo to misel v prepričanju, da more le taka razdelitev pospešiti zdrav razvoj organizacije.

Z novimi, po ministrstvu prosvete odobrenimi pravili je urejeno tudi to vprašanje. Enotna pravila za udruženje, sekcije in sreska učiteljska društva so jamstvo za edinstvenost in smotren razvoj organizacije.

Učiteljstvo ljubljanskega poverjeništvu, ki se je idejno vedno živahno udejstvovalo, mora posvetiti v bodoče vso svojo pažnjo gospodarski okrepitvi. Le ona organizacija bo mogla z uspehom vršiti svoje naloge, ki bo imela trdne gospodarske ustanove. Vsak posameznik se mora zavedati važnosti gospodarskih ustanov in jih po svojih močeh podpirati. Vsak član naše organizacije naj bo tudi član naših gospodarskih ustanov. Naši domovi, katere zidamo že dolga leta, morajo vznikniti iz temeljev kot viden spomenik našega dela in naše skupnosti.

Ko otvarjam zadnjo skupščino, s katero likvidira poverjeništvu Ljubljana, se zahvaljujem vsem članom ožjega in širjega sosveta, ki so z vso požrtvovalnostjo sodelovali za dobrobit stanu in organizacije. Zahvaljujem se vsem predsednikom sreskih učiteljskih društev in njihovim odborom, kakor vsem članom odsekov za njihovo pomoč pri skupnem delu.

Zelim in prosim, da se vsi dosedanji pa tudi novi delavci oklenejo z vso vnemo in požrtvovalnostjo nove sekcije JUU, ki bo ustanovljena za Dravsko banovino na jutrišnji skupščini.

Učiteljstvo si ničesar bolj ne želi kot najboljših pogojev za nemoteno in uspešno vršenje svojega vzvišenega in odgovornega zvanja. Po modrih ukrepih našega najvišjega gospodarja so nam ti pogoji zagotovljeni. Učiteljstvo se za to, prežeto iskrene vdanoosti, zahvaljuje svojemu najvišjemu zaščitniku šolstva in narodne prosvete ter kliče: »Živel Nj. Vel. kralj Aleksander I. in Njegov visoki kraljevski dom!«

Skupščina se spontano pridruži pozdravu poverjenika Skulja.

Med pozdravnim govorom je stopil v dvorano gospod Andrej Rape, banski šolski nadzornik, ki ga tovar. poverjenik v imenu zborovalcev prisrčno pozdravlja kot zastopnika kraljevske banske uprave.

Nagovor predsednika JUU Damnjana V. Rašiča.

»Tovariši in tovarišice!

Na današnji banovinski skupščini UJU bo po zakonu o državnih uradnikih likvidiralo »Udruženje jugoslovenskega učiteljstva«, poverjeništvu Ljubljana. Vsi vemo, da je likvidacija poverjeništvu in celega udruženja bolj ali manj formalna stvar, saj se isto-

Izpremembe pri prosvetnem oddelku banske uprave za Dravsko banovino.

Dr. Drag. Lončar, bivši načelnik prosvetnega oddelka banske uprave za Dravsko banovino v Ljubljani.

Josip Mazi, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave za Dravsko banovino v Ljubljani.

Na prosvetnem oddelku kraljevske banske uprave je prevzel posle načelnika gosp. Josip Mazi, dosedanji v. d. direktorja I. drž. realne gimnazije v Ljubljani; istočasno je dosedanji vodja prosvetnega oddelka g. dr. Dragotin Lončar nastopil svojo novo službo kot direktor imenovanega zavoda.

Dr. Dragotin Lončar je izmed vodij, ki so si pridobili veliko zaslug za šolo in učiteljstvo. Njemu bo učiteljska organizacija ohranila trajen in hvaležen spomin. Kjer koli je mogel in v kolikor je mogel, je vedno iskalo sodelovanja z učiteljstvom, ker je vedel, da se le na tej osnovi da dvigniti šolstvo in prosveta na kolikor mogoče visoke stopnje.

Povsod in vselej si je prizadeval učiteljstvo vrniti šoli in narodnemu izobraževanju ter ga osvoboditi od pritiska, ki nam je v polpretekli dobi ustvarjal Cankarjeve hlapec. Zastavljal je ves svoj vpliv, da bi vrnili v šolo red in disciplino. Ni delal tega nasilno, temveč z nasveti in z bodrilno, njemu lastno fino in umevanja polno besedo, kot prijatelj in svetovalec. Socialno globoko čuteč šolnik se je vsekdar boril proti vsaki krivici in se ustavljal vsaki osebni in stvarni škodi, ki bi pretila šoli in prosveti, sam absolutni pristaš pravičnosti je zahteval tudi od drugih pravičnosti. Štel si je v dolžnost ustvariti svobodoljubne, prosvetljene in strpne vzgojitelje naroda. Neprecenljive so njegove zasluge za osamosvojitve našega stanu.

Iz srca mu želimo sreče in uspeha v novi službi.

Josip Mazi je bil imenovan za načelnika prosvetnega oddelka že pred poltridajni

časno snuje »Jugoslovensko učiteljsko udruženje« — sekcija za Dravsko banovino, ki se krije skoro docela s starim poverjeništvom. Kljub temu bi ob ukinjenju preizkušene organizacije želel naglasiti tole: tovariši iz Ljubljane so bili skozi 11 let odlični člani našega učiteljskega udruženja in njegovi vestni produktivni in konstruktivni delavci. Njihovi interesi in njihovo delo na zakonu za narodne šole se odlikuje nad delom kolegov v državi. Toplo pozdravljamo to ljubzen do šole in šolskega dela, ki se je vedno tako jasno odražala v hotenju in stremljenju tovarišev iz Dravske banovine in Vam sporočam, da se z višjega mesta gleda z bogatim upanjem tudi v bodoče delovanje »Sekcije JUU za Dravsko banovino«. V delovanje, ki služi visokemu cilju: vzgoji novega tipa jugoslovenskega človeka. Vsi merodajni faktorji v državi gradijo in računajo na vas v svesti nepobitnega dejstva, da bo naša bodočnost takšna, kakršno bo delo v sveti službi prosvetevanja, dviganja in obrazovanja našega naroda.

V imenu glavnega odbora JUU Vas iskreno pozdravljam, dragi kolegi, čestitam Vam na Vašem dosedanjem uspešnem delovanju in Vam želim v novi organizaciji polno sreče in zadovoljstva. (Odobranje).

Pozdrav banskega nadzornika Andr. Rapeta.

Banski šolski nadzornik Andrej Rape sporoča skupščini pozdrav kraljevske banske uprave v sledečih besedah: »Jutri mi zaradi ogromnega dela ne bo mogoče, pa sem prihitel danes, da v imenu kr. banske uprave pozdravim jutrišnjo I. redno banovinsko

letom, pa je opravljal še nadalje posle ravnatelja na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani.

Josip Mazi je v literarnih, znanstvenih in posebno srednješolskih krogih dobro znana osebnost. Doma je iz Zirov, kjer se je rodil 1872. leta. Po dovršeni realki v Ljubljani se je posvetil študiju matematike in opisne geometrije na dunajski univerzi. Posvetil se je profesorski službi in bil imenovan za profesorja na državni realki v Ljubljani, kjer je nepretrgoma služboval — polnih 50 let — do svojega sedanjega imenovanja. Kot ravnatelj je bil na tem zavodu od prevrata dalje.

Da se je zavod, v katerem je prevladoval v avstrijski dobi nemški duh in nemška vzgoja, dvignil do sedanje višine in je jugoslovenska miselnost zavzela v njem svoje mesto, je v prvi vrsti njegova zasluga. Skoro izključno nemški zavod je v najkrajšem času tako poslovenil, da ni v njem več sledu po časih, ki se več ne vrnejo.

Josip Mazi se je tudi uveljavljal kot literat. Prevedel je precejšnje število dramatičnih iger in s tem izpolnil zvezočjo vrzel naših dramatičnih odrov. Njegovih prevodov so se s pridom posluževala slovenska dramatska društva. V srednješolskih in meščanskošolskih krogih je posebno znan kot pisatelj šolskih knjig.

Načelnik Mazi ima tedaj vse vrline, ki ga usposablja za vodilno mesto naše prosvetne uprave. In ker je znan po svoji poštenosti, pravičnosti in doslednosti, ga slovensko učiteljstvo, ki se je vedno borilo za pravičnost in poštenost, presrčno pozdravlja, želeč mu, da bi se v njegovi roki razvijalo naše šolstvo v zasnovah in pravih, ki bodo šoli in učiteljstvu in narodu v korist.

skupščino JUU. Pozdravljam Vas, delavci in pionirji na polju narodne prosvete, proseč Vas, da sporočite moj pozdrav vsem učiteljstvu Dravske banovine. V tem mojem pozdravu je zahvala za Vaš trud in izpolnjevanje dolžnosti, v njem pa je tudi želja, da si vsak izmed nas znova postavi geslo: delo, delo in spet delo. Le v izpolnjevanju tega gesla smo na potu notranje reorganizacije, ki vodi k enemu samemu cilju: k močni, enotni in živi jugoslovenski učiteljski organizaciji, ki ji je zasiguren uspeh in blagoslov. V delu in edinole v delu nam bo dano zadoščenje in odrešenje. V tem prepričanju Vam izročam pozdrav naše prosvetne uprave in prosim ponovno, da ga izročite jutri na ustanovni skupščini JUU in pozneje doma vsemu učiteljstvu Dravske banovine.«

Volitev odsekov.

Ožji sosvet in seja širjega sosveta sta sestavila predloge glede volitev članov za posamezne odseke. Tovariš tajnik prečita predloge, tovar. poverjenik pa prosi, naj predlagajo udeleženci skupščine eventualne izpremembe in izpopolnitve. V smislu te prošnje se predlagajo v posamezne odseke še nekateri tovariši.

Odseki so zborovali popoldne. Sprejete predloge in sklepe objavimo v prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša«.

Tajnikovo poročilo.

Ker so dobili vsi udeleženci tiskano tajnikovo poročilo, predlaga tovar. Pleskovič Rudolf, naj se čitanje poročila opusti in pre-

ide takoj k debati. Predlog je bil sprejet z vsemi proti 5 glasovom. Sprejet je bil tudi predlog tov. Möderndorferja, naj se vrši debata po točkah.

K poročilu o ožjem in širjem sosvetu nima nikdo ničesar pripomniti, pač pa se razvije živahna debata o vprašanju izvenšolskega udejstvovanja učiteljskega. Tov. Mlekuž Vekoslav prosi, da pošljejo vsa društva tozadevne statistike. Dosedaj jih je prejel šele 7. Tov. Mikuz Zdravko poroča, da je članstvo njihovega društva mnenja, naj izdelajo statistike poedine šole zase ne pa za društva kot takšna. Temu mnenju se priključuje tov. Hočevar Ciril, ki poudarja, da bi bila taka statistika tudi točnejša in delo na njej lažje. Tov. Möderndorfer Vinko poudarja, naj se ne pozablja, da je šolsko delo učiteljeva glavna naloga.

Tov. Znidarčič omenja razne napačne na učiteljstvo, predvsem neprijetni slučaj pri seji banskega sveta. Tov. Möderndorferju pa odgovarja poverjenik: Prva in najvažnejša dolžnost učiteljskega je njegovo delo v šoli. Prav tako jasno pa je tudi, da je slovenski učitelj v času, ko so ga v izvenšolskem delovanju ovirali, vršil to delo. Zakaj bi ga ne vršil danes, ko mu daje zakon pobudo, sankcijo in zaščito? Nismo le šolniki, temveč vzgojitelji našega naroda.

Tov. Mlekuž želi, da izpremeni društva, ki so se izjavila proti pisanju statistike, svoj tozadevni sklep, sicer ne bo splošnega in celotnega rezultata. Tov. Baebler izjavlja, da korigira po razgovoru s tovarišem Dimnikom tozadevni negativni sklep učiteljskega društva za radovljiški okraj. Tovariš Rupret naglašuje, da zahteva istočasno statistiko izvenšolskega dela tudi državna uprava. Zdi se mu brez pomena, da bi jo delali na dve strani. Tov. Möderndorfer vztraja na zahtevi, da se omeje časopisni pozivi na učiteljstvo, ki je danes po zakonu dolžno, da se udejstvuje izven šole. Tovariš Mlekuž poudarja, da ima organizacija predvsem namen, delo, ki ga učiteljstvo že itak vrši, koncentrirati in organizirati. Tov. Šestan pa odgovarja na izjave tov. Möderndorferja, da je v resnici med učiteljstvom mnogo takih, ki so preobloženi z delom izven šole, toda visok odstotek jih je, ki ne delajo ničesar. Naše delo v šoli, ki je in ostane prvo, ne zadošča. Treba je širjega delokroga, treba za vse zastavljati vse. Posebno mlajši kolegi se vse preveč odtegujejo prosvetnemu delovanju med narodom, in vendar je ravno mladina pozvana, da vzgaja novega človeka. Tov. Möderndorfer brani mlajše učiteljstvo, ki pač ne stopa v svet in v delo zadostno pripravljeno naj. Šele počasi ga vzgaja samo življenje za življenje in njegove potrebe.

Tov. Rupret, ki je razumel Šestanove besede kot zahteve po neki kontroli učiteljskega dela, zavrača to z ozirom na stanovski karakter organizacije in naglašuje, da naj nadzoruje in kontrolira oblast ne pa svobodno združenje učiteljskega. Tov. Šestan se zavaruje proti krivemu interpretiranju svojih besed. Tov. Likozar Jožica izjavlja, da je statistika netočna, nejasna in nepopolna. Treba bi bilo še par rubrik. Tov. Dimnik naglašuje, da je bil ta obrazec sprejet na seji širjega sosveta in objavljen v listih, pa takrat ni bilo ugovora napram njemu. Danes je zato prepozno, pa se prosi, naj društva po svoji moči statistiko dovrše in vpošljejo. Tov. Möderndorfer naj bi se ob svoji kritiki učiteljske predizobrazbe spomnil samoizobraževalnih tečajev, ki jih prireja deloma organizacija, deloma oblast Dravske banovine. Letos v počitnicah je predvidenih devet takih tečajev, upajmo, da bodo imeli vsi zadostno število udeležencev.

Tov. Rašič želi povedati svoje mnenje o delu izven šole, ki ga smatra za posebno važno za naše mlajše učiteljstvo. Moč naše organizacije je toliko, da se upravičeno stavlja vanje velike nade. Pričakuje se, da bo učiteljstvo in njegovo združenje igralo historično vlogo v življenju našega naroda, saj je zato pozvano že po svojem številu in po misli, ki jo vrši širom naše očetnjave. Njegovo delo, delo vsakega poedinega učitelja se deli v dve panogi.

1. v delo na šoli, v razredu. V tem delu vzgajamo vso svojo bodočnost, saj je vsa mladina domovine obvezana, da obiskuje narodno šolo;

2. je delo izven šole. V predvojni Srbiji je bil učitelj resnično voditelj naroda. Bil je moč, s katero se je moralo računati. Spominjam se slučajev, ko je moral na zahtevo učiteljskega demisionirati minister prosvete.

Pri vas v Dravski banovini in tudi drugod so faktorji, ki so poleg vas narodovi voditelji. Želel bi, da niso nad nami. To pa bo mogoče le, ako se vsi tovariši posvetijo delu izven šole. Seveda temu delu se lahko posveti le toliko časa, kolikor dopušča šola in zdravje. Zalibog je treba priznati, da živimo še vedno v času povojnih razmer, ki vplivajo na mlajše generacije, da niso več tako prežete z zavestjo svojega poslanstva. Upajmo, da so v naših vrstah to le poedini slučajji — vsekakor smatram za potrebno, da si naši ljudje osvobodimo narod, med katerim živijo. Šele takrat bo učitelj in njegova organizacija faktor, ki jamči za šolo in red. Na naše delo gledajo z najvišjega mesta z izredno vero in zaupanjem. Želel bi, da ostane tako vse v naprej. Želel bi, da vsi tovariši razumejo eno: Učitelj je delavec v službi svojih dolžnosti. Samo z delom se lahko oddoljuje življenju, ki mu je dalo njegov lep in vzvišeni poklic. Razlika med nami in med drugimi ljudmi je baš v tem, da nam ni dano živeti niti trenutek življenja brez dolžnosti in brez odgovornosti. Na naši organizaciji kot naši idejni vodnici pa je predvsem, da to uvidi in da to idejno smer zastopa.

Na predlog tov. Pleskoviča se prekinja debata o tej točki tajnikovega poročila. Tov. Möderndorfer še oblikuje svoj predlog: Stanovski listi naj omeje pozive k izvenšolskemu delovanju učiteljskega. Mlajšemu učiteljstvu naj se da časa, da ga življenje v narodu usposobi za delo med njim. Predlog na glasovanju propade. Skupščina se izjavlja solidarno s širjim sosvetom, ki je sklenil pozvati vsa zaostala društva, da predložijo statistiko o udejstvovanju svojega članstva izven šole. Trije delegati glasujejo proti temu sklepu.

K poročilu o organizaciji dela o šolsko-upravnem odseku in o odseku za narodno izobraževanje se ne razvije posebna debata, saj se je skupščina o teh problemih deloma že izjavila, deloma pa se jih bo dotaknila pozneje.

Ko se govori o šolskem radiu, se izraža tov. Šestan proti podpiranju tuje industrije. Tov. Skulj poroča, da je letošnjemu rokotvornemu tečaju pridružen tečaj za radio-amaterje, pri katerem se bodo obiskovalci seznanili, kako si bodo šole mogle nabaviti radio po nizki ceni. Tov. Dimnik poroča, da sta iz prijaznosti prevzela vodstvo radio-tečaja gg. prof. Andreje in Kuret, ki sta izjavila, da sta pripravljena prevzeti še posebni tehnični tečaj, v katerem bi mogla točno razložiti sestavljanje, instaliranje itd. radio-aparatur, pa je odvisno od nas samih, če se bomo prijaviili v zadostnem številu. G. prof. Andreje se je izrazil še posebej, da je vedno rad na razpolago vsakemu izmed tovarišev, ki bi ga pripeljal k njemu na realno resničen interes do stvari.

Pri točki referata: Odsek za učiteljski naraščaj izraža tov. Möderndorfer mnenje, da se iz poročila samega vidi nepopoljen uspeh. Treba bo iskati novih načinov, da se približamo lastnemu naraščaju. Duhovščina n. pr. prihaja pripravljena med ljudstvo. V semeniščih imajo vse mogoče praktične tečaje, zato duhovnikom ni težko prevzeti vse v svoje roke, posebno kar se tiče gospodarskih ustanov. Organizacija hoče s tečaji, ki jih prireja vsake počitnice, predvsem odpo-moči nedostatku, da so njeni člani nespособni in nepripravljene za vodstvo naroda. Važno pa je, da vsak poedinec pozna samega sebe in da si izbira delo v okviru svojih sposobnosti. Kdor se ne loti tega, čemur ni dorasel, ne doživlja razočaranj.

Tov. Rašič: V svrhu boljšega pripravljanja naših kandidatov na učiteljski in širji vzgojni poklic sem zabil ministra prosvete, da se zapro učiteljska po mestih, kjer ni sedeža banske uprave. S tem bi se vzgajalščja učiteljskega naraščaja koncentrirala v upravnih centrih. V smislu zakona za učiteljske šole sem predlagal nadalje, naj se pri vseh učiteljskih osnujejo internati, kot jih imajo naše vojne akademije. Mnogo je naraščaja, ki živi v težkih gmotnih prilikah, pa mu je nemogoče posvetiti fizične in psihične sile svoji izobrazbi. Mnogo jih je, ki pridejo zaradi bede dijaških let v poklicno življenje že onemogli, izčrpani in s kaljo boleznij v svojem mladem telesu. Vsemu temu naj bi se odpomoglo z državnimi zavodi, kjer bi bila vsa naša omladina enako preskrbljena in kjer bi živel v istem vzgojnem mišljenju. Zabil sem dalje, naj bi se mladina raznih banovin menjala med sabo, tako, da bi prihajali vaši učiteljski kandidati v zetsko-var-darsko banovino in obratno. Tako bi se vršilo resnično zblizevanje in ujedinevanje. V kraljevini Srbiji smo imeli pred vojno takšne internate, ki so nam dali najboljše moči za naše vzhodne kraje. Mislim, da je temeljita in resnična psihična vzgoja brez internatov skoraj nemogoča.

Preide se na debato poročila o odseku za »Mladinske Maticice« in »Naš rod«. Tov. Pirnat stavlja vprašanje, zakaj so šole prejele publikacije večinoma šele 1. t. m., dočim jih nekatere šole sploh še nimajo. Brezdvomno bo netočno poslovanje imelo za posledico, da v prihodnjem letu ne bo toliko članov. V prihodnje se naj pripravijo rokopisi in izvrši tiskarsko delo tako, da se bo vsaj s prvim junijem pričelo z razpustiljanjem knjig po šolah. Tov. Ribičič se javlja za odbor »Mladinske Maticice«. »Razumem popolnoma nevoljo tov. Pirnata in ostalih tovarišev, toda knjige so bile pravočasno dane v tisk. Kaj pomeni 10 dnevni zastoj v tiskarnah, vedo pač le tisti, ki imajo nosla s tiskarskim delom. Za vsako knjigo je po ureditvi rokopisa računati še povprečno mesec dni, ki odpada na delo stavcev, na ponovne korekture itd. Glavna krivda na zamudi pa leži v dejstvu, da ne dobivamo pravočasno naročil in ne vemo do zadnjega, kolika naj bi bila naklada. Tudi pri »Našem rodu« so v tem pogledu velike težkote, saj nima stalnega števila naročnikov, temveč se naklada menja od meseca do meseca. Mi smo pravočasno objavili poziv v naših listih, pozneje smo poedine poverjenike prosili potom dopisnic, naj nam poročajo vsaj število naročnikov. Upravnik mi zatrjuje, da so vse tiste šole, ki so do prvega junija plačale naročnino, dobile knjige pravočasno. Vsekakor zadeva očitek, ki ste ga naslovili na odbor, v isti in večji meri vas same.«

Tov. Ivanjšič: Tudi iz revizijskega poročila boste razvideli, da pada večji del krivde na naročnike. Treba bo sprejeti tozadevni predlog, ki naj bi popravil nedostatke pri poslovanju »Mladinske Maticice«. Tov. Pirnat je mnenja, naj bi poedine šole skrbele, da ostane število naročnikov za »Naš rod« skozi vse leto neizpremenjeno. Poverjenik Skulj, ki so mu znane vse težkote in skrbi ob izdaji matičnih publikacij, se toplo zahvaljuje uredniku Ribičiču za skrb, da so knjige izšle še kolikor toliko v pravem času. Sam urednik je moral prevzeti korekturo vseh štirih publikacij, kar pomeni poleg uredništva »Našega roda«

ogromno delo. Treba bo vso stvar resno preudariti in urediti predvsem vprašanje naročnine in naročilnih listov, saj je sicer točnost v poslovanju odbora nemogoča.

Poročilo o kmetsko in gospodinjstvo-nadaljevalnem šolstvu se sprejme brez debate, enako je delegacija zadovoljna z vsem, kar se je storilo za napredek kmetsko in gospodinjstvo-nadaljevalnega šolstva. K poročilu o »Kmetijski Matici« izraža tov. Möderndorfer mnenje, da ne spada v tajnikov referat. Tajnik Kobal odgovarja Möderndorferju: »Kmetijska Matica« je poslala uredništvu »Učiteljskega Tovariša« svoje publikacije ter je istočasno pisala toplo zahvalo in priporočilo za sodelovanje učiteljskega pri delu med našim kmetskim narodom. Razen tega so učitelji, ki bi radi prirejali kmetsko in gospodinjstvo-nadaljevalne tečaje, često v zadregi zaradi priložnih knjig. Poročilo o »Kmetijski Matici« in njenih izdajah jim je torej dobrodošel nasvet.

Odsek za »Samopomoč naših otrok« je po besedah tov. poverjenika začel poslovati. Ako želi kdo izmed navzočih kakega pojasnila, naj se obrne na odbor. K poročilu o gospodarskem svetu in o učiteljskem pevskem zboru ne daje delegacija nikakih opomb, oziroma ne stavlja tozadevnih vprašanj.

Statistika okrajnih učiteljskih društev.

Tajnik izraža prošnjo, naj bi bila društva v bodoče točna in naj bi se poslala poročila o delovanju posameznih društev v minulem šolskem letu vsaj do 14. junija upravnemu odboru.

Poročila o »Izvršnem odboru« JUU v Beogradu, o pedagoškem tečaju v Ljubljani in o Zvezi državnih nameščencev se sprejme brez debate. Proti sklepu vodstva organizacije, da bi izhajal »Učiteljski Tovariš« le trikrat na mesec, se javlja tov. Möderndorfer, ki je mišljenja, da nikakor ne kaže forsirati »Prosveto« na škodo našega stanovskega lista. Ugotavlja, da pogrša med »Prosvetniki« »Prosveto« one učitelje, ki so resnično delali za narod. Stališče krškega učiteljskega društva je, da se »Prosveta« ukine ali pa izroči primerni korporaciji, ki jo bo vodila in upravljala. Tov. Skulj odgovarja, da je poverjeništvu pozvalo vse učiteljske društva in sodelovanje pri »Prosveti«.

K odstavku o »Popotniku« in Zakonu o uradnikih ni debate. O novih organizacijskih pravilih izvaja tov. Möderndorfer: »Po novem pravilniku nas je le par delegatov, moramda kakih 15, ki nismo obenem predsedniki društev, torej člani širjega sosveta. Prejšnja pravila so bila mnogo demokratičnejša, dopuščala so, da izglasujejo tudi delegati članstva kakšen predlog. Danes je ožji in širji sosvet toliko močnejši od nas, da nas more v vsakem slučaju preglasovati. Razširite delegacijo, dajte da izrazi članstvo vse svoje želje. Tov. Hočevar poudarja, da so vendar tudi predsedniki delegatje, ki uživajo zaupanje članstva, sicer bi jih to ne bilo vodilo za svoje predsednike. Poverjenik Skulj izjavlja, da je vsa debata o tem vprašanju nepotrebna. Pravila določajo število delegatov tako, da lahko to določilo tolmačimo na različne načine. Letošnja interpretacija je bila ta, da odpade na vsakeh 50 članov po 1 delegat — pri tem smo smatrali število 50 kot zaključeno število, vsled česar je poslalo le malo društev nad 1 ali celo 2 delegata. Lahko pa razumemo 50 kot začetno število, iz česar samo po sebi sledi večje število delegatov. Tov. Rašič naglašuje, da lahko tozadevni člen pravil letošnja glavna skupščina izpremeni, ako je to v smislu želja članstva. Tov. Grčar Viktor ugotavlja, da bo tu pač treba točnejšega določila, ker so razni banovinski upravni odbori različno razumevali vprašanje števila delegatov. Na vsak način se strinja s tov. Möderndorferjem, naj se daje na skupščinah širjemu krogu prilika, da se izgovori. Ali klasifikacijo udeležencev, kot jo je povzel tovariš, moramo energično odklanjati. Möderndorfer govori:

1. o upravnem odboru, ki mu je nekaka nedostopna garda visokih glav, 2. o predsednikih društev kot o članih širjega sosveta in 3. o delegatih društev, torej s samim dejstvom, da je članstvo izreklo z izvolitvijo predsedniku svoje zaupanje, je ta stopil v sumljivo kasto ljudi — v širje vodstvo organizacije. Predsedniki smejo vendar pričakovati in zahtevati toliko zaupanja s strani članov svojega društva, da se jim veruje, kako bodo z interesom zastopali v organizaciji — njihove želje in težnje kot oni člani, ki prihajajo na skupščine le kot delegatje. Tajnik Kobal opozarja na člen, ki govori o konstituiranju širjega sosveta in o društvih, ki naj bi bila le po tistih krajih, kjer je obenem sedež sreskega šolskega nadzornika. Tozadevni predlog, ki ga bo izdelal pristojni naj bi naglašal, da so pri nas mnoga stara in odlična društva, ki bi po omenjenem členu izgubila pravico do samostojnega obstoja. V naši sekciji imamo poleg večjih in velikih povsem majhne ednice, ki pa delajo res intenzivno in bi jim nikakor ne smeli želiti, da likvidirajo. Tov. Čok se javlja v imenu kozjanskega učiteljskega društva, ki bi moralo po novih pravilih tudi likvidirati. Naglašuje, da bi imelo članstvo predaleč za zablavanje, ako bi se moralo včlaniti v Šmarnsko-rogaško društvo. Tov. Znidarčič predlaga diferenciranje števila delegatov za banovinsko in glavno skupščino, in sicer tako, da bi jih bilo za banovinsko večje, za glavno — ki je zvezana z večjimi stroški — manjše število. Tov. predsednik Rašič opozarja, da je objavil v »Narodni Prosveti« posebno pojasnilo o § 2. naših pravil. Kjer so prilike takšne, da se društva ne morejo reorganizirati po šolskih srezih, ostane stanje do glavne skupščine neizpremenjeno. Uredilo se bo tako, da se v

glavnem vztraja na principu, naj se območje društva krije s šolskim srezom. Kjer pa bi to ne bilo mogoče, se bomo ravnali po administrativnih srezih. Pri glavni skupščini se bo o tem odločalo, a upravni odseki bodo morali sestaviti tozadevno poročilo. Tov. Polaku se zdi neumestno, ako se takšna in slična vprašanja kot je vprašanje števila delegatov rešujejo iz materialnega vidika. Vsekakor je glavna skupščina mnogo važnejša, saj se na njej obravnavajo naša stanovska vprašanja v širokem obsegu. Često je tu vsak poedin glas odločilnega pomena — varčnost bi v tem slučaju ne bila na pravem mestu. Tov. Likozarjeva naglašuje dejstvo, da je baš zaradi omenjenega interpretiranja člana, ki govori o delegatih, danes navzočih le par tovarišic.

Tov. poverjenik daje tajniku Kobalu končno besedo k njegovemu poročilu. Tajnik poudarja, da so delegati podali na današnji skupščini mnogo dobrih misli in predlogov, ki pa jih ni našel v poročilih poedinih društev, sicer bi jih bil sprejel v svoj referat. Prosi, naj bi se društva v prihodnje ravnala točno po navodilih in smernicah, ki jih prejemo za skupščine.

Poverjenik: »Debata o tajniškem poročilu je s tem zaključena in predlagam odobritev poročila.« Tov. Möderndorfer želi, da se pristavi opomba; delegati, ki so drugačnega mnenja, a ne žele izraziti tajniku nezadovoljstva, se odtegnejo glasovanju. Večina navzočih zahteva, da se glasuje ali za ali proti absolutoriju. Tajnikovo poročilo se odobri z vsemi proti 4 glasovom.

Račun za poslovno leto 1930./31.

Ker imajo vsi udeleženci tiskane »Račune« in proračune poverjeništvu UJU, zato daje blagajnik tov. Rado Grum le pojasnila splošnega značaja in komentira posamezne postavke. Predvsem prosi navzoče razumevanja, da je bilo letos nemogoče račune ponatisniti že prej, kot se je to delalo po navadi, saj se poslovno leto zaključuje z 31. junijem, dočim je danes šele 3. julija.

Ker ni k poročilu o prometu in bilanci nobenih pripomb, prehaja tov. blagajnik račun »Mladinske Maticice« za leto 1930./31. Poverjenik Skulj daje račune poverjeništvu in »Mladinske Maticice« v debato; tov. Maurič pa predlaga, naj se prečita še referat nadzornega odbora in naj se obe poročili pretresata skupno. S predlogom se strinjajo vsi delegati in tako naproša poverjenik tov. Ivanjšiča Ljudevita da poroča v imenu nadzornega odbora. Po poročilu nadzornega odbora otvori pov. Skulj debato.

Tov. Pleskovič daje pojasnilo, da je za svoje društvo vpsal denar direktno pevskemu odseku. Poverjenik prosi, da se pripiše revizijskemu poročilu dodatek: Poročilo odgovarja položaju v knjigah, naknadno pa se ugotavlja, da je Laško učiteljsko društvo nakazalo prispevke za pevski zbor naravnost pristojnemu odseku. Tov. Möderndorfer prosi pojasnila o govoricah, po katerih je dala banska uprava 20.000 Din za izvenšolsko delo učiteljskega. Tovariš blagajnik pojasnjuje, da je poverjeništvu prejel 10.000 Din, ki so vračunani pod postavko: Povrnjeni upravni stroški. Seveda teh 10.000 Din ni v to svrhu zadostovalo, moralo se je še precej denarja vzeti iz naše blagajne. Tov. Maurič je proti podrobnejemu razgovoru o računih in prosi, da se obravnavajo tozadevna poročila le v kolikor je nujno potrebno za absolutorij. Želel bi pojasnila, kaj se bo storilo z denarjem za naš naraščaj. Tov. poverjenik opozarja, da spada to vprašanje že k proračunu. Tov. Rupret izjavlja v imenu kranjskega učiteljskega društva nastopno: »Spor kranjskega učiteljskega društva s poverjeništvom je bil skozi cela poslovna leta latenten. Smo sicer redno plačevali članarino, drugače pa smo bili med seboj v popolnoma pasivnem razmerju. Pri poverjeništvu nismo našli dobre volje, da bi se spor sporazumno rešil. Zaradi tega dejstva ne morem kot delegat društva glasovati za obračun in ne za absolutorij poverjeništvu.«

Tov. Flajs Andrej stavlja v imenu društva Ljubljana okolica vzhodni del sledečih predlog: Program organizacije naj se omeji na naloge, ki so bistveno stanovske in naj se v skladu s to omejitvijo zniža članarina. Odklanjamo vsake nove obremenitve in želimo, da se reducira proračun, v kolikor je to brez škode za stvarno delo mogoče.

Z odgovorom, da je proračun za poslovno leto 1931./32. na dnevnem redu nove sekcije odredi tov. poverjenik glasovanje o računu poverjeništvu. Oračun se odobri z vsemi proti enemu glasu. Enako se sprejme poročilo revizijskega odbora z vsemi proti enemu glasu.

LIKVIDACIJA UJU, POVERJENIŠTVA LJUBLJANA.

Poverjenik povzame besedo:

Tovarišice in tovariši!

Na podlagi zakona o uradnikih in v smislu pravil Jugoslovenskega učiteljskega združenja, odobrenih po ministru prosvete z dne 14. maja t. l., mora naše poverjeništvu z današnjim dnem likvidirati. Delo, ki ga je vršilo, je bilo vsestransko in v zadnjih letih tudi plodonosno. Gospodarsko stanje naše organizacije je tako, da bodo naši nasledniki na tej bazi lahko gradili. Kot uvodoma, tako se tudi v trenutkih, ko izvršujemo likvidacijo, zahvaljujem vsem svojim sodelavcem, posebno še članom ožjega sosveta, ki so me skozi 5 let vsestransko in nesebično podpirali. Zahvaljujem se predsednikom učiteljskih društev in vsem članom naše močne organizacije zagotavljajoč Vas, da mi je ves čas mojega predsedovanja bdel pred očmi en sam cilj: dviganje naše šole in našega stanu. Ako je tu in tam prišlo do nesoglasij, naj bo izbrisano vse in pozabljeno v naših srcih.

Zahvaljujem se članom posameznih odsekov, ki so vršili svojo nalogo z vso resnostjo in v nemu Prosim Vas, da prenesete vsa svoja idealna stremjenja na naše novo udruženje, ki vstaja v življenje. Naj ne bo nikogar, ki bi ne bil njegov član. V tem smislu predlagam likvidacijo poverjeništa UJU Ljubljana ter prenos vseh aktiv in pasiv na novo sekcijo JUU za Dravsko banovino. Prosim, da glasujete o mojem predlogu. Ugotavljam soglasnost in zaključujem skupščino, zahvaljujoč se ponovno vsemu članstvu za zvestobo v delu, cenjeni delegaciji pa še posebej za današnje vztrajno sodelovanje pri zadnji skupščini poverjeništa UJU Ljubljana.

Tov. Hren prosi besede. Izjavlja, da izpolnjuje več ali manj formalnost, ako daje ob priliki likvidacije UJU, poverjeništa Ljubljana, v skromnih besedah izraza iskrenemu čustvu, ki ga deli z njim velik večina vseh tovarišev širom banovine in ki nam narakuje, da se zahvaljujemo tov. Skulju, našemu dolgoletnemu poverjeniku. V časih in prilikah, ki so bile burne in težke in v katerih je naša organizacija našla svojo edino pravilno obliko povsem stanovskega značaja, je močna osebnost tovariša poverjenika najboljša garancija sigurnosti in solidarnosti našega udruženja. Da smo vztrajali, ko je na videl pretil razcep in polom, je brezdvomno velik del njegove zasluge. V imenu učiteljskega društva naše banovine se tov. Skulju za njegovo nesebično in požrtvovalno delo v korist stanovskih interesov članstva UJU toplo in prisrčno zahvaljujem. Obenem izražamo svoje obžalovanje, da ga v bodoče — kot izgleda — ne bomo imeli na tem mestu. Naglašati moremo, da je bil tov. poverjenik v vsakem hipu ves naš in da bo ostal naš, četudi nam daje danes kot poverjenik morda resčasno slovo. Iskrena mu hvala in topel, bratski živio!

Delegacija se spontano, iskreno pridružuje pozdravu tov. Hrena.

Tov. predsednik Rašić se oglašuje k besedi: V imenu glavne uprave JUU izjavljam, da mi je v posebno čast, ako vam smemo izreči ob likvidaciji vašega poverjeništa globoko zahvalo za delo na potu do naših skupnih ciljev. Uspeh vaše uprave je poleg vašega uspeha jasno izražen v celokupnem dosedanjem delovanju naše organizacije ter se lahko postavlja za jasen vzgled požrtvovalnega učiteljskega stremjenja. Naš čas potrebuje takih delavcev in naša domovina računa z njimi. Sprejemite izraz našega priznanja in tople zahvale!

Z zahvalo za izraženo priznanje zaključim poverjenik skupščino.

Naslednjega dne (4. julija) je poročal o našem gospodarskem problemu tov. Hren, nakar so sledila poročila odsekov. Sklepe odsekov priobčimo v prihodnji številki »Učiteljskega Tovariša«.

Ustanovna skupščina JUU za Dravsko banovino.

Na predlog tov. Rupreta prevzame predsedstvo najstarejši delegat tov. Schell Hinko.

Spominja se Nj. Vel. kralja in predlaga udanostno brzojavko, kar je bilo sprejeto z velikim navdušenjem. Odposlali so se brzojavni pozdravi ministrskemu predsedniku generalu P. Zivkoviču in prosvetnemu ministru Boži Maksimoviču.

Nato opozarja predsednik navzoče, da so s 1. julijem likvidirala vsa sreska učiteljska društva in da so avtomatski prešla v JUU. K današnji ustanovni skupščini sekcije za Dravsko banovino je poslalo tudi Celjsko učiteljsko društvo, ki dosedaj ni bilo v našem udruženju, svoje delegate. Celjsko društvo je pred tedni pisмено prijavilo svoj vstop po likvidaciji UJU, poverjeništa Ljubljana. Predsednik zaproša verifikacijski odsek, da te delegate naknadno overovi. Tov. Grčar predlaga, naj bi se skupščina ne ozirala na formalnosti in se držala ozkosrčno pravil, ki ne predvidevajo takega izpremenjenega slučaja kot je naš dosedanji, temveč naj bi dala Celjanom za ustanovno skupščino JUU brezpogojno pravico glasovanja. S tem pa bi naj bilo likvidirano vse, kar je držalo doslej celjsko društvo izven enotne organizacije. Predlog se pod tem pogojem soglasno sprejme.

Tov. predsednik naglašuje, da se voli v upravni odbor 10 članov in 5 namestnikov, v nadzorni odbor 5 članov in 2 namestnika in v glavni odbor JUU v Beogradu 2 člana in 2 namestnika. Za zapisničarja ustanovne skupščine imenuje ponovno tov. Šestana in Miheliča, tudi overovatelji ostanejo isti.

Po prečitani listi izjavlja tov. Roš v imenu celjskega društva, da žele v upravni odbor tov. Voglarja.

Tov. predsednik Rašić prosi besede in izjavlja, da je tovarišem izrazil željo, naj bi se v upravo z vso pozornostjo predlagali člani, ki uživajo zaupanje vsega članstva, ne pa poedinci v zvezi z vsem onim, kar nas je morda dosedaj razdvajalo in delilo! Kar se tiče Celjanov, je mnenja, da so zagrešili proti stari upravi greh, ki jim je bil na današnji skupščini povržen s pozornostjo, s katero se jim je proti pravilom priznala glasovalna pravica. Z ozirom na to jih prosi, naj ne stavljajo svoje »veto«.

Predsednik da po nekaterih pojasnilih listo na glasovanje, ki je bila sprejeta z vsemi proti nemu glasu, dočim en delegat ni glasoval.

Po odmoru razglasi predsednik Hinko Schell, da se je konstituirala uprava sledeče:

Upravni odbor:

1. Predsednik Ivan Dimnik, 2. I. podpredsednik Mira Engelman, 3. II. podpredsednik Grčar Viktor, 4. tajnik Kopal Josip,

5. člani: Kopač Leopold, Maurič Karel, Merivar Franc, Polak Janko, Verk Miloš, Voglar Franc.

Namestniki:

Kumelj Metod, Hočevnar Ciril, Knapič Janko, Pleško Marija, Schubert Štefanija.

Nadzorni odbor:

1. Predsednik Ivanjšič Ljudevit, 2. podpredsednik Musek Ljudevit, 3. tajnik Brezovar Matija, 4. člana Mešiček-Cerne Anka, Požar Metod.

Namestnika:

Lušič Alojzij, Modic Alojzija.

V glavni odbor JUU v Beogradu:

Člani: Kopal Josip, Šestan Dušan, Hren Anton.

Namestniki:

Kumelj Metod, Likozaž Jožica, Peternel Ljudevit.

Tov. Schell izroča vodstvo skupščine novemu predsedniku tov. Dimniku Ivanu, ki ga navzoča delegacija spontano prisrčno pozdravlja. Predsednik povzame besedo:

Dragi tovariši in tovarišice!

Navada je, da daje vsaka uprava program svojega dela, ki seveda ni le program predsednika ali ožjega odbora, temveč celokupnega članstva, ki podpira odbor in predsednika. Poizkušal bom izraziti stališče novega odbora.

Predvsem želimo, da najdemo vedno in vsedkar kontakt s članstvom organizacije in da ga ob vsaki važnejši zadevi predhodno vprašamo za mnenje in nasvet.

Za svojo osebo izjavim, da nisem imel nikdar ambicije in pretenzije na predsedniško mesto, prevzemam ga pa, ker je nastopil tak položaj, da se je pokazala tozadevna potreba. Jasno je, da bom ostal ne tem mestu, dokler boste vi smatrali za potrebno in primerno.

Zelel bi naglasiti par priicipov, ki se mi zde nujno potrebni za medsebojno občevanje uprave s članstvom in zastopnikov upravnega odbora med seboj:

Principe strpljivosti, iskrenosti, pravega tovarištva in medsebojnega zaupanja.

Govoriti danes o idejnem stremljenju našega stanu in naše organizacije bi bilo pač odveč. Načela, ki so se uveljavila v zakonu o narodnih šolah, zadostno podčrtavajo načela, ki jim moramo slediti kot državni uradniki vobče in kot učitelji posebej. Vseeno bi želel poudariti par idej, ki smo jih učitelji iz Dravske banovine zastopali že pred novim zakonom:

To je 1. ideja nadstrankarstva in čisto stanovske usmerjenosti naše organizacije, ki jo bo zastopal tudi novi odbor z vso doslednostjo.

2. Ideja zahteva dobre administracije, t. j. princip, brez katerega je vsaka organizacija nemogoča. Ne podčrtavam ga le za upravo in zase, kajti odbor lahko posluje brezhibno le, če pronicna princip dobre administracije v vsa društva in v vsakega člana društvenih odborov.

3. Princip dobrega gospodarstva z organizacijsko imovino in z njenim denarjem. Seveda pričakuje uprava z druge strani vestno izpolnjevanje obveznosti in dolžnosti, ki jih imajo društva in vsi njihovi člani.

4. Princip delitve dela, ki se vedno bolj uveljavlja v življenju in svetu. Živimo v časih, ki zahtevajo in podpirajo specializiranje poedinih sil, zato se javlja tudi v našem udruženju potreba po strokovnih odsekih, v katerih delajo naši najboljši in najsposobnejši strokovnjaki.

Smernice dela so nam dane že s preteklostjo organizacije, dane pa so nam tudi v naši zakonodaji, na kateri smo po svojih močeh sodelovali. Končno izjavljam, da bo upravni odbor ščitil svobodo svojega članstva, v kolikor je v skladu z njegovimi dolžnostmi in pravicami in v skladu z zakonom ter hoče biti v okviru zakonov zagovornik najširše stanovske demokracije.

Predsednik glavne uprave tov. Rašić se oglašuje k besedi:

Tovariši in tovarišice!

Tako ste osnovali JUU, sekcijo za Dravsko banovino, ki se skoraj krije z ljubljanskim poverjeništvom UJU. Vendar gledamo v našem novem udruženju močen napredek naših strnjjenih vrst, idealen polet k novim uspehom in k novim ciljem. Reorganizirana učiteljska organizacija bo podpirala intencije našega kralja, da izgine iz naših src vse, kar nas je v preteklosti delilo in ločilo. Mi vsi želimo šolo, ki bo vzgajala jugoslovensko bodočnost v resničnem edinstvu, da nas ne bo razdvajala plemenska razlika in vera, temveč da nas bo družilo isto hotenje in isto stremljenje. Vi v Dravski banovini, ki zavzimate po narečju in po legi posebno mesto v našem rodu, ste predvsem poklicani, da delujete v smislu našega zblizevanja, da gradite skupen dom naše močne bodočnosti.

Z novim udruženjem smo razčistili situacijo in dasi smo z vsem srcem vdani svojim tovarišem upokojenecem ter kolegom, ki so nameščeni po učiteljskih ali pa v upravni prosvetni službi, upamo, da bo organizacija izključno v rokah učiteljev narodnih šol najboljše razumevala in podpirala naše težnje v službi te šole.

Glavna uprava bo stremela za tem, da materialno osamosvoji učitelja — seveda kolikor je to mogoče v mejah razmer in težkih časov vseobče gospodarske krize. Zagoavljam Vas, da delajo naši kolegi po celi državi na ustanovitvi »Jugoslovanske učiteljske kreditne zadruge«, ki bi dajala svojemu članstvu za vloge 6% obresti in ki bi mu ob težkih trenutkih pod ugodnimi pogoji prihajala na pomoč. Vsak zadržnik bo moral plačati delnico 1000 Din — seveda v obrokih, vračunala se nam bo tudi vsota, ki smo jo plačali nabavljajni zdruzi.

Izpremembe v sekciji JUU za Drav. banovino.

Andrej Skulj, poverjenik UJU — poverjenik Ljubljana, od leta 1926. do 1931., glavni urednik »Učiteljskega Tovariša«.

Dimnik Ivan, glavni urednik »Učiteljskega Tovariša« od leta 1919. do 1931., predsednik sekcije JUU za Dravsko banovino.

Upravljala na pomoč. Vsak zadržnik bo moral plačati delnico 1000 Din — seveda v obrokih, vračunala se nam bo tudi vsota, ki smo jo plačali nabavljajni zdruzi.

V Beogradu bomo osnovali svoj »šolački dom«, na koncu leta bomo imeli v to svrhu vsoto 2,000,000 Din.

Skrbeli bomo, da se bo stanarina izplačevala iz državnega budžeta, tozadevni predlog sem že predložil ministrstvu.

Kar se tiče učnega načrta in programa, bomo delali na to, da ga JUU dobi na vpogled in da ga po svoji uvidevnosti docela preuredi.

Kot predsednik glavne uprave JUU vodim iskreno eminentno jugoslovensko politiko. Izjavljam vam, da vam je najvišja državna oblast izredno naklonjena in da stavlja mnogo zaupanja v naše delo. Vabim Vas, da se v čim večjem številu udeležite letošnje glavne skupščine v Beogradu, saj boste ob tej priliki videli, kolike simpatije nam dajejo merodajni faktorji.

Z najbogatejšim upanjem v našo bodočnost pozdravljam sekcijo za Dravsko banovino in kličem vsemu njenemu članstvu iskren: Ziveli!

Delegacija se z dolgoletnim ploskanjem zahvaljuje predsedniku za njegove besede, tov. Dimnik izraža to zahvalo, nato predlaga, da se preide na razpravo o proračunu.

Proračun.

Tov. Musek stavlja predlog, naj bi se proračun sprejel v celoti, kar se izglasuje z vsemi proti nemu glasu.

Tov. Dimnik pozdravlja vsa včlanjena društva, posebno še na novo priglašeno celjsko edinicu in konstatira, da ima Dravska sekcija JUU s tem nad 3000 članov, kar ji daje pravo, da voli še enega odbornika in dva namestnika v glavni odbor. Na predlog tov. Kobala se soglasno izvolijo kot odbornik tov. Hren, kot namestnika tov. Likozaževa in Peternel.

Predsednik JUU Damijan Rašić v Ljubljani.

Izjave tovariša Rašića sotrudniku »Učiteljskega Tovariša«.

V dnevih banovinske skupščine JUU, sekcije za Dravsko banovino, se je mudil v Ljubljani predsednik centrale JUU tov. Rašić D., ki je podal načelniku poročevalskega odseka tov. Jožetu Župančiču iz Litije tekom daljšega razgovora zanimive podatke.

Novi predsednik JUU, tov. Domnjan Rašić je v areni naše strokovne organizacije pri nas homo novus. Pojavil se je v ospredju šele tekom letošnje pomladi, po spremembi pravil na podlagi novega uradniškega zakona je postal najprej vršilec dolžnosti predsednika JUU, kasneje pa je zasedel to mesto definitivno.

Kot rrvhovnega predstavnika organizacije učiteljstva ga je zanesla pot tudi v Ljubljano na likvidacijsko skupščino UJU in na ustanovno JUU. »Učiteljski Tovariš« nam je predstavil novega predsednika s člankom in sliko. Vaš poročevalec pa je v stanu podati nekaj misli in načel našega novega predsednika z ozirom na odnošaje v strokovni organizaciji in do javnih vprašanj.

Tov. Rašić — da ga skiciram v nekaj potezah — poseduje zavidanja vredno mirnost in z značilnim nasmeškom na obrazu. Ko je tekom razprav na skupščini prišlo zaradi nekaterih pretemperamentnih delegatov do živahnih momentov — (kar je seveda le podčrtalo zanimanje delegatov za obravnavana vprašanja) — je bil baš tov. Rašić oni, ki je z eleganco, z mirno besedo in s stvarno izjavo zavrl prenatrgeno tempo... in hipoma je bilo vse — dobro in v redu.

In njegove izjave, ugotovitve, informacije! Kakor bi sipal kleno zrnje, tako so hitle njegove misli, in si se nehote vprašal: »Kako, da nismo o njem do sedaj še ničesar čuli?«

Tov. predsednik Dimnik se končno zahvaljuje tov. predsedniku izvršnega odbora Damjanu Rašiću, ki smo ga imeli v teh dneh priliko osebno spoznati kot tovariša in človeka, ter izreka nado, da bodo stiki in odnosi med izvršnim in upravnim odborom čim prisrčnejši. Dalje se zahvaljuje tov. Dimnik članom ožjega sosveta, ki so izpadli iz nove uprave. Bili so vsi tako vestni delavci, da nam narekuje hvaležnost iskrene besede priznanja in zahvale. Predvsem velja zahvala dolgoletnemu poverjeniku Andreju Skulju, ki je prevzel vodstvo v najvažnejšem trenutku — t. j. trenutku, ko so se oživotvarjala v organizaciji načela, ki so zmagala danes tudi v javnem življenju.

To, kar je nas vse — ne le njegove ožje sodelavce vezalo na tov. Skulja, je njegova izrazita iskrenost, ki jo je zastopal napram vsem in vsakomur. Njegovi požrtvovalnosti in ljubezni, ki nam je dajala moč v pretekli dobi, naj bo izrečena naša globoka, topla zahvala z željo, da se njegova močna osebnost čimprej vrne na svoje mesto.

Prisrčna hvala gg. prof. Andreeju in Kuretu ter tov. Hrenu za predavanja Črnomaljskemu učiteljskemu društvu, v katerem smo imeli toliko toplih bratskih src, vedno pripravljenih na pomoč in nasvet, prijateljski Zdravo ob tej priliki, ko po novi razdelitvi stopa iz naše sekcije! Vemo, da nam njihovo prijateljstvo in njihova srca ostanejo tudi v naprej.

Hvala vam vsem, tov. delegatje, za potrpežljivost in vztrajnost pri delu!

S tem zaključujem prvo banovinsko skupščino JUU, sekcije za Dravsko banovino v veselem upanju, da pomenja impozanten mejnik v delu naše organizacije za povzdigo našega stanu in prosvete celokupnega jugoslovanskega naroda.

Jugoslovensko učit. udruženje, sekcija

Ljubljana, dne 20. julija 1931.

Ivan Dimnik, preds. Josip Kopal, tajnik.

V ostalem pa naj govore še za Rašića naslednja dejstva: za naše osvobojenje se je boril prav od prvih vojni dni na Balkanu, ves čas ni slegel vojaške bluze, ki mu jo krasi številna vrsta odlikovanj in epoletuške pešad. podpolkovnika v rezervi.

Pa naj govori tovariš predsednik:

»V Ljubljano sem dospel po poslih, ki so znani. Sploh prisostvujem te dneve vsem banovinskim skupščinam v državi. Z ljubljanske skupščine potujem še v Split in na Cetinje, v teh počitnicah pa me čaka še državni kongres JUU v Beogradu, ki bo avgusta. Nova pravila so prinesla precej spremembe v našo organizacijo. Predvsem zahtevno: osnovnošolsko učiteljsko udruženje naj vodijo aktivni učitelji osnovnih šol in ne več, kakor doslej: penzionisti, profesorji, uradništvo na višjih položajih.

Edino učiteljstvo osnovnih šol je za vodstvo lastne organizacije poklicano. Saj se je udeleževalo doslej in se tudi udeležuje v vseh panogah javnega življenja, omejenam pa tudi važno njegovo delo: gradilo je v času svetovne borbe temelje naše jugoslovanske države. Vsi učitelji smo z veliko ljubeznijo in entuzijazmom gradili našo svobodo, prav tako kakor delujemo sedaj za duhovno edinstvo jugoslovanskih državljanov.

Prvo zgodovinsko razdobje je za nami: osvobojenje. Pojem Jugosloven mora biti svet vsem državljanom od Triglava do Gjevgljeje, preleti se morajo v enoto vsa plemena, dvigniti se moramo nad vse verske razlike po reku: »brat je mio, koje vere bio«. In kdo je bolj poklican za to delo kakor naša učiteljska organizacija, ki ima 23.000. člansko vojsko.

Druga zgodovinska doba pa je prav tako važna: ustvariti tip človeka z jugoslovansko državno miselnostjo.

Našo organizacijo moramo postaviti na trdne idejne in gospodarske temelje. Letošnje ustanovne banovinske skupščine JUU kažejo dovolj zgovorno, da je učiteljstvo pripravljeno za veliki pokret. Potek zborovanj kaže, da smo se dvignili nad povprečno vsakdanjost, smo brez ozirov na prejšnjo politično pripadnost, partijskih orientacij ne poznamo več. Vse volitve so šle do sedaj per acclamationem. V vodstva izbirajo povsod le tovariše, ki spadajo na vodilna mesta po lastni sposobnosti in po njihovem dosedanjem delu za naše ideje.

Vzgoja učiteljskega naraščaja.

Predpogoj v našem delu je, da pokažemo vse razumevanje za vzgojo naše učiteljske omladine. Ta se naj vzgaja v internatih, ki naj bodo le v banskih mestih. Da se mladina spozna že iz mladega, morajo sprejemati učiteljski internati mladino iz vseh delov države in ne samo iz domače banovine. S preskrbo v internatih za učiteljske omladine — ki naj jih prevzame v upravo država — se bo odstranil žalostni moment v vrstah naše omladine: učiteljski naraščaj se rekrutira po večini iz manj premožnih slojev. V času študija trpe pomanjkanje, telesno oslabiljeni in često tudi s kalom boleznih stopajo v službo. Vse to se potem maščuje v poklicu. Učiteljski internati naj odstranjujejo te zadržke.

Jugoslovenska učiteljska kreditna zadruga.

»Le mimogrede se dotaknem te zadeve« — je omenil v optimističnem nastojenju tovariš predsednik. »V načrtu imam tako za drugo, ki bo imela 20.000.000 temeljne glavnice. Za zadevo sem že angažiral naše vodilne kroge, pri katerih sem našel polno razumevanje.«

Vaš poročevalec bi kršil zaupanje, ko bi podal o tej zadevi podrobnosti. »To je stvar bodočnosti«, s tem je zaključil tovariš predsednik zanimivo poglavje.

Prešla sva na druge stanovske težnje. JUU v Beogradu mora urediti še nekatere stvari pri Djačkem domu v Beogradu, ki ga posejajo tudi slovenski učitelji, saj jim nudi udobno in ceneno streho, kadar imajo opravke v prestolnici. Odkupiti moramo zemljišče, kjer stoji že dom, ker imamo po neki čudni klavzuli v pogodbi zemljišče le v najemu. Po odkupu stavbišča bo vrednost našega doma narasla na 2.000.000 Din.

Naša pozornost je koncentrirana na pravilnik k zakonu o narodnih šolah, v katerem bodo v detajlu regulirani odnosi učiteljstva in šole. Pravilnik bo odredil sistemizacijo učiteljskih mest in uredil plačevanje stanarine iz državnega budžeta. Zlasti smo v tej zadevi že zainteresirali odločujoče kroge. S

plačevanjem stanarine so prizadete manjše in revnejše občine, ki ne izplačujejo redno učiteljskih stanarin.

Sicer pa je obilica zadev, na katerih delamo, da omenjamo: plače poročenih učiteljic, ki jim gre po vsej pravici polni znesek, po reku: »za pošteno delo — pošteno plačilo.«

Ena najvažnejših vprašanj, ki ga mora forsirati JUU, je sestava podrobnih učnih načrtov, veljavnih za vso državo. Na teh načrtih organizacija že dela. Smatramo, da je dosedanji učni program, ki velja za osnovno šolo, preobširen. A mi delamo tudi na tem, da se naša deca razbremenijo s tvarino, ki jo le ovira. Stavljam za predpogoj

v osnovno šolo le osnovni nauki in pojmi, najti pa bo treba harmonično podlago za fizično in umsko vzgojo osnovnošolske dece.

V organizacijskih poslih pa bo treba prilagoditi novim razmeram vse pravilnike tako za glavno upravo, banovinske sekcije in sreska društva. Tudi naša strokovna pravila potrebuje tolmačenja in popravkov; praksa je pokazala že dosedaj nekaj točk, ki jih bomo morali izboljšati.

Podrobno je treba prevesti razdelitev dela v JUU. Centralni odbor naj ima v rokah idejno in stanovsko politično stran, ki je ena najvažnejših v naši organizaciji.

Banovinskim sekcijam pa se prepriča široka avtonomija glede ekonomskega in kulturnega dela, oživljajo naj ustanove po § 42. naših pravil.

Sreska društva pa naj podpirajo stremeljenja centralnega odbora in banovinskih sekcij in jih naj spravljajo v pravi tir praktičnega življenja.

»Jugoslovenče«

bo mladinski list, ki ga prične izdajati beograjska centrala že to jesen. Zlasti južne sekcije pogrešamo za naše šolarje primernega čtiva. »Jugoslovenče« naj spolni to vrzel želim le, da bodo novi list veren vzprednik »Našemu rodu«.

Vtisi v Ljubljani.

»S posetom v Ljubljani sem izredno zadovoljen. Učiteljstvo v Dravski banovini služi lahko za svetel zgled vsem ostalim sekcijam. Naravnost zadivile so me Vaše gospodarske in kulturne organizacije, po katerih ste na prvem mestu med nami: pri oceni učiteljstva Dravske sekcije in njih organizacije bi moral rabiti sploh najlepše besede. Saj so bili ravno Vaši stanovski voditelji med prvimi, ki so gradili našo organizacijo emancipirano od prošlosti na temelju narodnega in državnega edinstva v dobro kralja in domovine...«

Jože Župančič.

vzdrževanje in zdravljenje siromašne, slabotne, slepe, gluhone in neboljene dece, njihovo oddajanje v dome, letovišča in okrepčevališča 100.000 Din. Skupno 100.000 Din. Vsega 2.580.000 Din.

Po tej razčlenitvi proračunov nam ni težko sestaviti pregled izdatkov posameznih banovin za prosveto, ki smo jo zgoraj označili kot narodno prosveto v ožjem pomenu besede, t. j. izdatkov po zahtevah zakona o narodnih šolah. Vendar pa nam bo skrb posameznih banovin za prosveto jasnejša, ako se v celotnem pregledu ne omeji le na narodno prosveto v tem ožjem pomenu besede, marveč se ozremo na skupne stvarne izdatke (osebne izdatke v vsakem primeru izpuščamo) banovin za prosveto v najširšem

pomenu besede. Zato privzemamo v pregled v posebnem stolpcu skupne izdatke, ki jih predvidevajo banovinski proračuni tudi še za sledeče: izdatki za vzdrževanje (zidanje...) srednjih in učiteljskih šol in drugi izdatki po zakonu o srednjih šolah; izdatki za vzdrževanje strokovnih (trgovskih, obrtnih, rokodelskih, kmetijskih...) šol; izdatki za mladinsko-vzgojne in prosvetne banovinske ustanove — vse, v kolikor se ne vzdržujejo šole in ustanove z lastnimi dohodki; končno podpore za razne kulturne in prosvetne svrhe. Na ta način dobimo skupno sliko, kako skrbje v proračunskem letu 1931/32. posamezne banovine za prosveto splošno in specijalno na svojih področjih, in to sliko nam kaže sledeči

pregled 2.:

Banovine	Skupni znesek proračuna za 1931/32.	Od skupnega zneska za prosveto			%
		prosveta v ožjem pomenu	prosveta v najširšem pomenu	Skupno	
Dravska	116.352.699—	5.311.012—	16.637.353—	21.948.365—	18,9
Savska	155.828.884—	13.207.623—	16.602.200—	29.809.823—	19,2
Vrbska	56.355.588—	7.196.000—	7.823.002—	15.019.002—	26,6
Primorska	63.961.057—	7.170.000—	5.332.564—	12.502.564—	19,6
Drinska	100.727.592—	5.245.000—	6.478.000—	11.723.000—	11,6
Zetska	69.422.575—	1.885.000—	5.362.000—	7.247.000—	10,4
Dunavska	160.661.911—	4.092.000—	15.841.680—	19.933.680—	12,4
Moravska	84.882.000—	2.135.000—	4.610.500—	7.745.500—	7,9
Vardarska	74.783.494—	2.580.000—	9.620.590—	12.200.590—	16,3
Skupaj	882.975.800—	48.821.635—	88.307.889—	137.129.524—	15,5

Vsote v 5. stolpcu tega pregleda govore kaj jasno, še jasneje % v 6. stolpcu, ali kdor pozna kulturne, terenske, higijenske in ekonomske prilike v posameznih banovinah,

lahko razume čisto prav veliko razliko v % in ve, da je nizkost v njem pač izšla iz razloga, ker je telesni kruh za vsakdanje življenje še potrebnejši kakor duševni.

Splošne vesti.

— Posredovanje organizacije pri nameščanju. Kakor vsako leto, je tudi letos pričel naval za namestitev in je že vse polno intervencij pri organizaciji in po vseh mogočih ovinkih tudi v Beogradu. Političnih strank ni več, zato se potom njih ne morejo interesi več obračati, pač pa se še poslužujejo bivših političnih osebnosti, pri katerih slutijo, da imajo še kake zveze.

Vprašanje je, ako je to koristno za stan in tudi, ako je to koristno za šolstvo?

Glede organizacije je vsakdo lahko na čistem, da ta v nobenem slučaju ne sme postati posredovalnica za službe. Nič ne bi bilo bolj usodnega in kvarnega kot to, saj bi si organizacija s tem sama zavezala roke, ko bi ji bilo nujno potrebno intervenirati glede nameščanj. Ni res, da izgubi potem organizacija svojo veljavo, če ne pomaga članstvu priti do službenega mesta, ki si ga vsakdo sam želi. Slabo pozna pomen organizacije, kdor tolmači njen namen in pomen v tem zmislu. Ravno v tem je njena veljava, da varuje pri namestitvah stalna načela pred osebnimi ambicijami. Obsebi umevno pa je, da se vsak član lahko obrne vsak čas tudi glede nameščanj na organizacijo, ako bi imel biti zaposlavljen glede nameščanja proti načelom, ki morajo v tem oziru veljati. Opravičene razloge bo organizacija vedno podpirala, drugače pa bo smatrala nameščanja za zadevo oblasti.

Dolžnost organizacije pa je tudi, da skuša preprečiti, ako bo kdo poskušal po ovinkih in potom raznih znancev v Beogradu ovreči predloge oblasti na škodo predlaganega in upravičenjega tovariša ali tovarišice.

Načela morajo tudi v tem pogledu veljati pred osebnimi ambicijami in aspiracijami!

Kakor je bilo v preteklosti za stan kvarno, da se je izrabljalo politične stranke kot posredovalnice za službe, tako je kvarno za stan in celokupnost učiteljstva, ako se zahteva od organizacije, da naj bo posredovalnica za službe.

Danes meni, jutri tebi! Tako bi lahko škodilo to danes nemu, jutri drugemu, organizacija pa bi bila s časom popolnoma v razkroju in korumpirana.

Vsi smo dolžni, da varujemo stalna načela in veljavne predpise glede nameščanj, da se borimo proti kršenju teh načel, v prvi vrsti ako prihaja to kršenje iz lastnih vrst, ker s tem koristimo celokupnemu stanu in tudi sebi.

Iz sekcije JUU za Dravsko banovino v Ljubljani.

— Društvu »Udruženje jugoslovenskega učiteljstva v Beogradu — poverjeništvu v Ljubljani« v roke t. č. poverjeniku g. Dimnik Ivanu v Ljubljani. Po nalogu Kancelarija Nj. Veličanstva kralja mi je čast izjaviti Vam zahvalo za pozdravno brzojavko, ki ste jo poslali Nj. Vel kralju o priliki banovinske skupščine Vašega društva, ki se je vršila v dneh 2. do 4. julija 1931. v Ljubljani. — Upravnik policije: Kerševan.

— Zahvala za pozdravno brzojavko. Šef kabineta predsednik ministrskega sveta v Beogradu je poslal pismeno zahvalo na brzojavni pozdrav, poslan g. predsedniku ministrskega sveta generalu Petru Živkoviću z naše banovinske skupščine.

— Zahvala. Vsem tovarišem in tovarišicam, ki so mi čestitali k izvolitvi za predsednika sekcije JUU za Dravsko banovino, se tem potom iskreno zahvaljujem, ponovno poudarjajoč, da nisem imel ne želje in ne ambicije za to mesto. Na željo svojih prijateljev sem mesto sprejel in bom skušal s svojimi silami, da tudi na tem položaju koristim šoli in učiteljstvu. Prosim pa vse član-

stvo, da me podpira, ker le s skupnimi silami bomo dosegli zaželjene cilje v dobro državi, narodu, šoli in stanu. — Ivan Dimnik, t. č. predsednik sekcije JUU.

Dopisovanje s sekcijo. Vse p. n. članstvo uljudno naprošamo, da bi sedaj v političnih prizaneslo z dopisovanjem v privatnih zadevah, ker so tudi tovariši potrebni oddiha. Razume pa se, da so nujni in neodložljivi slučajni izvzeti. — Sekcija JUU v Ljubljani.

— Glavna skupščina — četrtinska vožnja. Ker se že priglašajo interesi, pozivamo tem potom vse tovariše in tovarišice, ki se nameravajo udeležiti glavne skupščine v dneh 21., 22. in 23. avgusta t. l. v Beogradu, da to javijo sekciji JUU v Ljubljani zaradi evidence. Sekcija JUU v Ljubljani.

— Prvi ustanovni član JUU je postal v naši sekciji tov. Božidar Betriani, sreski šolski nadzornik v Kočevju. V smislu čl. 7. pravil JUU je nakazal 300 Din centralni blagajni JUU v Beogradu.

— Z združno-knjigovodski tečaj (od 3. do 14. avgusta) so sprejeti nastopni: Bizjan Fran, Tržišče, Božič Adalbert, Trbovlje-Vode, Čehovin Rudolf, Radmožanci, Dodič Ivan, Crna, Fatur Josip, Dobrova, Gajšek Stanko, Senovo, Godiel Rudolf, Celje, Grabeljšek Karel, Artiče, Gradišnik Stanko, St. Ilj, Herbst Pavel, Mokronog, Hrovat Ivo, Ihan, Intihar Alojzij, Krka, Jereb Milan, Rajhenburg, Jesih Adolf, Trbovlje, Kabaj Ljudevit, Cerklje, Koglot Josip, Kruplivič, Košmerl Vinko, Zagorje, Mislej Josip, Stara cesta, Lapanje Anton, St. Peter, Lapajne Ivan, Vojnik, Omerzu Karel Trbovlje, Pergar Viktor, Toplice, Pečar Franc, Rateče, Perko Marija, Jesenice, Petrovec Ciril, Ljubljana, Pleničar Josip, Zgornja Šiška, Potočnik Adalbert, Zagorje, Razpotnik Franjo, Griže, Rošker Janko, Sv. Benedikt, Rustja Josip, Artiče, Rutar Ludvik, Zabukovje, Slapšak Dora, Ribnica, Slapšak Julij, Ljubljana, Slokan Filip, Trbovlje, Štravs Karel, Logatec, Tavš Gabrijel, Sv. Anton, Tušar Ivan, Sovodnj, Vovk Viktor, Rakeč. Tečaj se prične nepreklicno 3. avgusta t. l. Udeleženci naj se zgledajo t. dan ob 8. uri na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani. — JUU, sekcija Ljubljana.

— Predloge za izpremembo zakona o obrtnih glede obrtno-nadaljevalnih šol, ki jih je sprejela letošnja banovinska skupščina JUU v Ljubljani, je sekcija poslala poedinim članom vrhovnega zakonodajnega sveta in ministrstvu za trgovino in industrijo.

— Sreska društva — štampiljke. Naše mnenje je, da z naročilom novih počakamo do septembra. Tedaj bi bilo najbolje, da naroči enotne štampiljke sekcija in obremeni društvo. Je to potrebno, ker so nekateri prikrojili ime društva po svoje. Čakati moramo sklepov glavne skupščine glede izpremembe pravil.

— Umrla je v Preserju pri Ljubljani vrla žena in blaga mati g. Rafaela, soproga ondotnega tovariša Jan. Župančiča, šolskega upravitelja. Zapušča poleg osamelega moža še štiri otroke, izmed katerih sta hčerka Vida poročena Hribovšek in Nataša naši stanovski tovarišici. Blag spomin umrli! Družini naše sožalje!

— Uredništvo »Učit. Tovariša« je prejelo laskavo zahvalo Kmetijske tiskovne zadruge v Ljubljani, ki se glasi:

Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani je na svojem rednem občnem zboru dne 17. t. m. izrekla priznanje in toplo zahvalo p. n. uredništvu in vsem gg učiteljem, ki so kot poverjeniki Kmetijske Maticе požrtvalno sodelovali pri delu za kulturni in gospodarski dvig našega kmetskega podeželja. V prepričanju, da je to sodelovanje slovenskega učiteljstva samo posledica pravilnega razumevanja kulturne misije učitelja-vzgoji-

Narodna prosveta v banovinskih proračunih za l. 1931./32.

(Konec.)

VI. Zetska banovina:

Pod poglavjem »Prosvetno odeljenje«: vsote: Podpora siromašnim šolskim občinam za zidanje novih šolskih poslopij 500.000 Din. Podpora siromašnim šolskim občinam za dovršitev začelih šolskih poslopij 250.000 Din. Podpora siromašnim šolskim občinam za pravilo poslopij osnovnih šol 100.000 Din. Za ustanavljanje analfabetskih tečajev 50.000 Din. Podpora siromašnim občinam za ustanavljanje šolskih stanic in ambulantnih šol 50.000 Din. Ekскурzija učiteljev zaradi spoznavanja domovine 10.000 Din. Za ekskurzije učencev 30.000 Din. Podpore siromašnim šolam za opravilo in učila 20.000 Din. Stalnemu fondu za zidanje šolskih poslopij 250.000 Din. Narodna vseučilišča in predavanja po deželi 25.000 Din. Nakup orodja za ročno delo v delavnicah pri osnovnih šolah 20.000 Din. Nakup knjig za narodne knjižnice in čitalnice 50.000 Din. Podpora za gospodinjstve tečaje 60.000 Din. Udeležba učiteljev na združno-gospodarskih tečajih 20.000 Din. Podpora siromašnim občinam za vzdrževanje in ureditev šolskih vrtov 50.000 Din. Podpora za pošiljanje učencev v gospodinjstve šole ter za ustanavljanje in vzdrževanje gospodinjstev šol 300.000 Din. Podpora šolskim kuhinjam 50.000 Din. Skupno 1.835.000 Din.

b) Pod pogl. »Poljoprivredno odeljenje« vsote: Prirejanje gospodarskih tečajev za učitelje podeželskih osnovnih šol 50.000 Din. Skupno 50.000 Din. Vsega 1.885.000 Din.

VII. Dunavska banovina:

a) Pod pogl. »Prosvetno odeljenje«: vsote: Podpora za zidanje šol 1.000.000 Din. Fond za posojila za zidanje šol 1.070.000 Din. Nakup učil 100.000 Din. Prirejanje znanstveno-pedagoških in praktičnih tečajev za učitelje in spoznavanje znanstvenih novosti 100.000 Din. Za učiteljska in šolarska potovanja in za sprejem tujih učencev 50.000 Din. Fond za posojila zaradi nakupa šolske opreme, učil, radia in projekcijskih aparatov 250.000 Din. Preskrba ubožnih učencev osn. šol z učbeniki in šolskimi potrebščinami 200.000 Din. Nakup knjig in časopisov za šolske knjižnice 50.000 Din. Za nadzorniške in upraviteljske (mešč. š.) konference 42.000 Din. Odkup knjig za izpitno darilo marljivim učencem 50.000 Din. Podpora siromašnim občinam za vzdrževanje 50.000 Din. Za analfabetske tečaje 100.000 Din. Gospodinjstvi tečaji 100.000 Din. Gospodarsko-združni in higijenski tečaji 100.000 Din. Za ustanavljanje in vzdrževanje šolskih stanic 30.000 Din. Fondu za zidanje šol za nezadostno razvito in defektno dečo 100.000 Din. Nagrade za delovanje na narodnem prosvetovanju

100.000 Din. Odkup knjig za narodne knjižnice 100.000 Din. Nagrade učiteljem za uspešen pouk v 2 oddelkih in z večjim številom ur 100.000 Din. Podpora siromašnim učencem vseh šol 100.000 Din. Odkup in tiskanje knjig in časopisov za narodno prosvetevanje 200.000 Din. Skupno 3.992.000 Din.

b) Pod pogl. »Odeljenje za socijalno politiku i narodno zdravlje«: Stroški za preskrbo, vzdrževanje in zdravljenje siromašne, slabotne, slepe, gluhone in neboljene dece, njihova predaja v dome, letovišča in okrepčevališča 100.000 Din. Skupno 100.000 Din. Vsega 4.092.000 Din.

VIII. Moravska banovina:

a) Pod poglavjem »Prosveta«: Podpora krajevnim šolskim odborom za zidanje novih, dozidanje začelih in popravilo starih šolskih poslopij 1.600.000 Din. Za ustanavljanje analfabetskih tečajev in nagrada učiteljem v njih 150.000 Din. Za ustanavljanje šolskih kuhinj v osnovnih šolah in po raztresenih selih 30.000 Din. Za sprejem ekskurzij: šolarskih in prosvetno-kulturnih društev 40.000 Din. Za odhod naših šol v ekskurzije 30.000 Din. Podpora za narodno prosvetevanje in narodna vseučilišča ter nagrade učiteljem za poldnevni pouk 150.000 Din. Za prirejanje šolarskih ekskurzij 10.000 Din. Skupno 2.010.000 Din.

b) Pod pogl. »Socijalna politika i narodno zdravlje«: Vzdrževanje gluhone in slepe dece v domovih 125.000 Din. Skupno 125.000 Din. Vsega 2.135.000 Din.

IX. Vardarska banovina:

a) Pod pogl. »Prosvetno odeljenje« vsote: Podpora šolskim odborom za zidanje, dovrševanje in za popravilo šolskih poslopij 2.000.000 Din. Za šolske kuhinje 30.000 Din. Za ureditev vzornih šolskih vrtov 40.000 Din. Za prirejanje učeniških ekskurzij 10.000 Din. Za ustanavljanje ambulantnih šol v krajih, kjer ni osnovnih šol 30.000 Din. Za odkup knjig za darilo odličnim učencem osnovnih šol 30.000 Din. Za učiteljske tečaje in naprave radi nadaljnega izobraževanja in spoznavanja učiteljev z znanstvenimi in pedagoškimi novostmi in z delovanjem na narodnem prosvetovanju (rokovorni tečaji, gospodarsko-združni tečaji, gospodinjstvi tečaji za učitelje in drugo) 50.000 Din. Za izvajanje analfabetskih tečajev 100.000 Din. Podpora gospodarsko-združnim in gospodinjstvom tečajem pri osnovnih šolah 30.000 Din. Za nakup knjig, časopisov, listov i. dr. za poklon narodnim čitalnicam in knjižnicam 150.000 Din. Skupno 2.480.000 Din.

b) Pod pogl. Odeljenje za socijalno politiku i narodno zdravlje«: Izdatki za oskrbo,

Gg. šolski upravitelji!

Vaša narodna dolžnost vam nalaga, da se gotovite svoji šoli nabavo, z rešenjem ministrstva prosvete O. N. br. 36637/25. in O. N. br. 24398/30 odobrenih pomožnih učil v sodeljenskem pouku

Po naredbi prosvetnega oddelka Dravske banovine obvezana je vsaka šola imeti vsaj 1 izvod tega učila

Slike z Jadrana in Primorja

12 različnih umetniških barvastih slik Dalmacije in Primorja, izdelanih po naših najslavnejših mojstrih prof. Crnčiču, Kovačeviću in Krušinu.

Znižana cena Din 296.—

razume se, da skupno z učno knjigo, zavijanjem in poštnino. Slike so velike 45x50 cm in so pripravljene tako, da se jih lahko obesna na zid. — Poleg tega, da se te lepe slike v okras šolskih prostorov, so po razpisu ministrstva za vojno in mornarico D. br. 44012/28 in ministrstva notranjih del J. B. br. 20495/28 najprimernejše sredstvo za uspešno propagando za naš Jadran.

Nudite otrokom pri nazornem pouku užitek spoznavanja prirodnih lepote našega morja in Primorja! Budite v otrocih nacionalno zavest z dosego ljubezni do jugoslovenskega Jadrana.

Oskrbno šol v Dravski banovini vrši samostojno Banovinska zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani

telja, ki tudi izven šole prostovoljno posveča svoje sile napredku naroda. Kmetijska tiskovna zadruga trdno pričakuje, da bo tudi v bodoče štela p. n. učiteljsko med svoje najboljše sodelavce.

— Na proslavi 100 letnice rojstva Frana Levstika v Velikih Laščah bodo zastopali Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcijo Ljubljana, tajnik Josip Kobal, urednik »Učit. Tovariša« Andrej Skulj in Josip Ribičič.

— Upravitelji ptujskega sreza imajo v četrtek 30. julija t. l. ob 9. uri sestanek v mestni deški osnovni šoli v Ptujju zaradi enotnega poslovanja. Odbor.

— »Jugoslovenec«. Pod tem naslovom začne izhajati v Beogradu v začetku prihodnjega šolskega leta nov mladinski list, ki ga bo izdajal glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Namen lista bo širiti ideje jugoslovenstva pri osnovnošolski mladini celotne Jugoslavije. List doseže naklado stotisoč, ako pridobi vsak član združenja le štiri naročnike. Novemu listu želimo, da bi dosegel popoln uspeh v korist ideje jugoslovenstva.

— Za gg. učitelje, zdravnike, sodnike in občine! V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah, kot il. zvezek celotne zbirke zakonitih predpisov k zakonu o narodnih šolah. — Ta zbirka vsebuje vse zakonite predpise o zdravstvu in higieni glede šole, učencev in učiteljev z obširnimi stvarnim kazalom in registrom vseh zakonov, uredb in pravilnikov, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah in zadevajo zdravstvo, ki jih potrebuje vsaka šolska poliklinika, vsak zdravstveni in higienski dom, krajevni šolski odbor, županstvo upravnih občin, zdravstveni odbor v občini in vsak sodnik, osebno bito za šoloobvezno dečo in maloletnike, pri sodiščih za maloletnike, ker ima v zbirki vse zakonite predpise glede moralno pokvarjene šoloobvezne dece in maloletnikov z obširnimi stvarnim kazalom in registrom vseh zakonitih predpisov o sodnem in kazenskem postopanju, ki so izšli v Službenem listu in Službenih novinah. Obširno stvarno kazalo prav tako vse določbe, ki so z njo v zvezi. Register vsebuje vse zakonite predpise (zakone, uredbe in pravilnike) o zdravstvu ter sodnem kazenskem postopanju (tudi one, ki omogoča, da vsako zadevo hitro najdete in jih ni v zbirki), da jih hitro najdete v Službenem listu in Službenih novinah. Cena broš. izvodu 36 Din, vezan. v celo platno 45 Din. — Dobi se v vseh knjigarnah.

— Učiteljice maturantke mariborskega zas. učiteljskega iz leta 1916. iskreno vamim na tovariški sestanku dne 4. avgusta ob 15. uri v hotelu »Orel« v Mariboru. — Mlinaričeva.

PRINČIČEV RAZREDNI ŠOLSKI LIST.

Agilni tov. Edo Prinčič na Viču je začel izdajati v V. razredu Šolski list za Podmladek rdečega križa. Ta pojav je zelo razveseljiv in šolski list je prav posrečen. Hektografiran je in pisan po učencih. Mnogo je prav mičnih dogodbin, popisov in ugank, ki so jih součenci prav tako z zanimanjem reševali kakor slične po mladinskih in drugih listih. Zgodovinska snov je prav lepo obdelana in tudi slike k temu zelo posrečene. Če pomislimo, da je bil tov. Prinčič dobrovoljec-oficir na solunski fronti in se je tam naravnost junaško izkazal, za kar je bil odlikovan z visokim redom belega orla, razumem njegov veliki idealizem sedaj v miru med šolsko dečo. Vzgojiti hoče mlad rod, ki bo znal ceniti s tolikimi žrtvami stečeno svobodo in ki bo to svobodo tudi znal ohraniti in tudi braniti do zadnje kaplje krvi. In k tej plemeniti vzgoji pomaga tudi njegov razredni šolski list. Koliko časa, truda in potrpljenja zahteva takšno delo, ve le tisti, ki je mel opravka s podobno zadevo. Gmotna stran lista je pa ta, da pošlje Podmladek rdečega križa dva zdravja potrebna podmladkarja

na morje. S tem je dano tudi notranje zadovoljstvo pomagatelju lista, kar naglašajo v zahvali svojemu priljubljenemu učitelju v sklepi besedi lista na zadnji strani. Povarišu Prinčiču čestitamo tudi mi na lepih uspehih in mu jih želimo obilo tudi za bodoče.

NADALJEVALNO ŠOLSTVO NA ČESKOSLOVAŠKEM.

Nadaljevalno šolstvo se na Češkoslovaškem hitro razvija. Ministrski svetnik dr. Karel Vejeminsky dokazuje po statistiki razmah nadaljevalnega šolstva od leta 1919., ko je imela Češkoslovaška približno 700 obrtno-nadaljevalnih šol s 57.000 učenci; v letu 1926. je že imela 1872 takih šol s 168.285 učenci; v šolskem letu 1928./29. je bilo že 2054 obrtno-nadaljevalnih šol s 3690 razredi in 183.305 učenci, izmed katerih je 25.605 ženskega spola. Nadaljevalne šole imajo že 31 lastnih poslopij. Ta poslopja imajo skupno 178 učilnic, delavnic in atelierjev pa 316. Praktično poučevanje v delavnicah se vrši že na 544 šolah. Lastne knjižnice so že na 1241 nadaljevalnih šolah. Celodnevni pouk (to je ves dan v tednu) je na 302 šolah, nedeljski pouk se je vršil do sedaj na 800 šolah, večerni pouk pa že samo na 151 šolah. Splošni šolski obisk na nadaljevalnih šolah je med 80 do 90%, na nekaterih šolah je šolski obisk slabši. Izmed 13.000 učiteljev je več nego 2000 mojstrov-obrtnikov. Nadaljevalno šolstvo vzdržuje država, ki prispeva več nego polovico stroškov (55,2%), dežela prispeva eno desetino, občine 15,7%, trgovski gremij 3%, vpisnina od učencev znaša 5,5%. Pri ministrstvu prosvete skuša sedaj posebna komisija spraviti nadaljevalno šolstvo v moderni sistem in s tem napraviti veliko reformo nadaljevalnega šolstva. Jako hitro narašča število popolnoma strokovnih obrtno-nadaljevalnih šol (samo za čevljarstvo — ali samo za mizarstvo), kamor prihajajo učenci, ki žele res strokovnega znanja, iz vse države. L. — K.

Osebnе zadeve.

—i Merkantični tečaj za strokovno izobrazbo učiteljev na trgovskih (gremijalnih) in obrtno-nadaljevalnih šolah. V merkantični tečaj, ki se bo vršil od 3. avgusta do 30. avgusta t. l. so sprejeti spodaj navedeni prosilci. Vsi spodaj naštetih gg. učitelji, ki hočejo ta tečaj posećati, morajo prijaviti to še posebej VIII. oddelku kr. banske uprave najkasneje do 30. julija t. l. z navadno dopisnico. Tečaj se otvori ob 7. uri zjutraj dne 3. avgusta t. l. na tehniški srednji šoli v Ljubljani (priliježje soba št. 5). V tečaj so sprejeti: 1. Birsja Josip, Ponoviče pri Litiji. 2. Burja Richard, Gornja Radgona. 3. Burdian Franc, Šoštanj. 4. Černelc Božo, Zagorje ob Savi. 5. Golobič Peter, Jesenice. 6. Gorup M. Franc, Sv. Florijan. 7. Hrastnik Rado, Gorenji Logatec. 8. Hreščak Alojzij, Ljubljana. 9. Hude Drago, Ljubljana. 10. Jurjevič Marija, Celje. 11. Kobentar Ant., Radovljica. 12. Kobilica Rud., Bled. 13. Kogej Leopoldina, Tomišelj. 14. Kokalj Fran, Velike Lašče. 15. Kokot Ferdo, Vič. 16. Kokotec Janko, Dobropolje. 17. Lavrič Pavel, Ljubljana. 18. Levec Anka, Ljubljana. 19. Lipovec Josip, Ljubljana. 20. Lunder Dušan, Primsko. 21. Mahkota Anton, Ljubljana. 22. Volk Stanislav, Hrastnik. 23. Pečnik Ivan, Svibno. 24. Požar Ladislav, Moste. 25. Prelog Miloš, Celje. 26. Rejec Franjo, Šoštanj. 27. Šeliškar Anton, Ljubljana. 28. Slapšak Jerica, Ljubljana. 29. Serajnik Joško, Dovje. 30. Šlibar Anton, Zagorje ob Savi. 31. Tratar Jože Marjan, Trebnje. 32. Vavde Milan, Vojnik. 33. Vennigerholz Mirko, Središče. 34. Vidmar Miro, Cerklje. 35. Vode Angela, Ljubljana. 36. Završnik Rud., Ljubljana. 37. Zlatič Leo, Sevnica. 38. Pavlič Efrem, Trbovlje-Vode.

Na delo za naš dom! Vsa naročila potom U.G.P.

—i Članom podpornega društva finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za Dravsko banovino v Ljubljani, kakor tudi članom bolniškega sklada tega društva se vljudno sporoča, da se bodo eventuelni zaostanki na pristopnini in prispevkih obračunali iz tehničnih razlogov šele v mesecu septembru t. l.

Mladinska Matica.**DELO MLADINSKE MATICE.**

(Iz seje 9. julija 1931.)

1. Odbor se je sestavljal tako-le: predsednik Skulj Andrej, podpredsednik Slapšak Julij, tajnik Širok Albert, odborniki: Ribičič Josip, Župančič Jože, Černejeva Anica in Levčeva Anica. Kooptirala sta se še: tov. R. Grum in tov. Hreščak.

2. Odbor se je razdelil v dva odseka, v literarnega in gospodarskega. Literarni odtsek tvori tovariši: Ribičič, Černejeva Slapšak, Širok. Gospodarski odtsek pa tov.: Grum, Hreščak, Levčeva, Župančič.

3. Urednik »Našega roda« in »Kresnic« je tov. Ribičič, ki je tehnični urednik tudi ostalih publikacij in si lahko poišče po volji pomagavec.

3. Posvetovalni odtsek se skljuje najpozneje do 15. septembra t. l., sklepal bo o rednih in izrednih publikacijah.

5. Kot izredne publikacije izideta potom subskripcije že za Božiče če mogoče dve knjigi, ena za najmlajše, ena za starejše otroke

(Iz 2. seje 15. julija 1931.)

1. Najprej so se pretresali sklepi delegatske skupščine, ki se tičejo Mladinske Matice. Odbor je sklenil delati v skladu s predlaganimi smernicami; vse sklepe skupščine izvede po možnosti že letos.

Točko, ki govori, kdaj naj »Naš rod« izhaja, je preciziral odbor tako-le: 5. dan vsakega meseca je sklep redakcije, istega dne so zaključena tudi vsa naročila. Ekspedicija se začne s 15., tako da bo imel lahko najkasneje do 20. vsak naročnik že list v rokah.

Da se nabere takoj ob začetku šole čim večje število naročnikov, ki plačajo vsaj polletno naročnino vnaprej, je bilo sklenjeno, da sestavi tovariš upravnik okrožnico, ki jo razpošlje v več izvodih vsem učiteljskim društvom in vsem šolam; predsedniki društev pa dobijo še posebna navodila za poverjenike.

2. Formulirala se je okrožnica, ki se čimprej razpošlje članom posvetovalnega odseka.

3. Sestavil se je osnutek literarnega programa Mladinske Matice za prihodnja leta.

Razpisalo se je 5 nagrad za redne in 1 nagrada za izredne publikacije.

RAZPIS KNJIŽEVNIH NAGRAD.

Mladinska Matica razpisuje sledeče nagrade:

1. 3000 Din za izvorno povest umetniške in vzgojne vrednosti, primerno mladini po desetem letu. Povest naj bi bila zajeta iz sodobnega življenja ali pa iz naše zgodovine, naj bi imela zdravo, krepko jedro ter naj bi obsegala okrog šest tiskovnih pol formatov Mladinske Matice (mala osmerka).

2. 2000 Din za najboljšo umetniško delo, lahko je slovstveno (3 do 4 tiskovne pole istega formata) ali slikarsko, primerno otrokom med šestim in desetim letom. Snov je oblikovana lahko v prozi ali v verzih, je lahko resna ali šaljska, vzeta iz življenja ali iz narodnih pesmi. Prvi pogoj: umetnina.

3. Po 3000 Din:

a) za realno knjižico o kulturnih, zgodovinskih in gospodarskih slikah Jugoslavije, obdelane po zemljepisnih enotah;

b) za realno knjižico o domu in gospodinjstvu;

c) za realno knjižico o razvoju tehnike. Glede podrobnih navodil za sestavo teh treh realnih knjižic, naj se konkurenti obrnejo na tajništvo Mladinske Matice.

Nagrajena dela dobe tudi običajni honorar. Odbor si lasti pravico, da objavi v svojih publikacijah tudi nenagrajene prispevke za običajni honorar. Rokopise je predložiti pod geslom ali značko, s katero naj bo opremljena tudi zaprta kuverta, vsebujoča avtorjev naslov, in sicer do 1. decembra 1931. tajništvu Mladinske Matice, Ljubljana, Franciškaška ulica 6.

Poleg že navedenih razpisuje Mladinska Matica še posebno nagrado v znesku 3000 Din za najboljšo delo, ki bi bilo primerno Mladinske matice za naše najmlajše šolske otroke.

Rokopisi za to nagrado se pa morajo dostaviti vsaj do konca oktobra tega leta.

Naša gospodarska organizacija.

—g Vsa zaveden tovariš(ice) naroča potom Učiteljske gospodarske poslovalnice v Mariboru ali Ljubljani, kamor kdo krajeno teži. Priporočamo predvsem vse šolske potrebščine, potrebščine za ženska ročna dela, ki jih izbere zato izvežbana učiteljska moč, vrtno orodje, še posebno pa radio-aparate, ki bodo strokovno izbrani in pregledani, dalje fotografske aparate in fotografske potrebščine, z eno besedo vse, kar kdo potrebuje. Če s kako trdko še nismo v zvezi, storili bomo to takoj in tovariši(ice) naj bodo uverjeni, da bomo imeli zveze le z najboljšimi in najbolj solidnimi firmami. Vsa naročila torej potom UGP, da bodo čimprej pod streho naši domovi! — Če nimate naročilnih listov (blokovi), zahtevajte jih takoj od poslovalnice v Mariboru ali Ljubljani, Franciškaška ulica 6/I.

—g Vsa učiteljska društva se prosijo, naj takoj naznaniho Učiteljski gospodarski poslovalnici v Mariboru imena zapužnikov, za katere smo prosili v zadnji okrožnici. Zapužniki so posredovali med UGP in naročniki, zato že sedaj potrebujemo njih imena, da jih informiramo že med počitnicami o njih delokrogu.

Učiteljski pravnik.

—§ Na vprašanja brez navedbe razločnega podpisa, datuma in kraja uredništvo ne bo odgovarjalo (3 poročene učiteljice s stanarino à 200 Din).

Učiteljski pevski zbor UJU.

Pevski zbor učiteljskega UJU v Ljubljani, je na svojem izrednem občnem zboru dne 5. julija likvidiral. Vse aktivno in pasivno premoženje je pripadlo pevskemu odseku JUU, sekcije za Dravsko banovino.

S tem je prenehalo članstvo za vsakogar in mora ponovno prijaviti svoj vstop v Učiteljski pevski zbor. Prijave sprejema odbor do 20. avgusta, ko se bodo vršili pevski tečaji. Vsi prijavitelji bodo morali podpisati pristopno izjavo in jih bo preizkusil artistski odbor.

30. in 31. avgusta se bodo vršili pevski tečaji, in sicer v Mariboru, Celju, Kranju in Novem mestu 6. septembra pa pevski tečaj v Ljubljani. Odbor.

Stanovska organizacija UJU**Iz društev:****Poročila:**

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO je zborovalo 6. t. m. »Pri Balonu«, in sicer popoldne ob 4 uri.

Tov. predsednik čita došle dopise z nekaterimi pripombami.

Tov. Malenšek poroča o zadnji seji širjega sosveta, med drugim tudi, da se ljubljansko učiteljsko društvo vzhodni del protivi statistiki. K temu poda svoje mnenje tov. Feinig: Na izvenšolsko delo se polaga vse prevelika važnost. Kot bivši upravitelj sviri pred pretiravanjem izvenšolskega dela. Ima vtis, da si bomo s tem naprtili nekaj, kar bomo enkrat pozneje leta in leta pobijali, da vrnemo učitelja šoli.

Tov. Grčar je tudi mnenja, naj se učiteljevo delo ocenjuje po delu v šoli. Statistika o izvenšolskem delu se mu pa vidi potrebna. Hočemo imeti pregled sil, ki se uveljavljajo izven šole, in sicer zato, da jih vemo eventualno usmeriti drugam, kjer so bolj potrebne, oziroma kjer bi se mogoče lahko bolj uveljavljale.

Po izvolitvi delegatov za Ljubljano in Beograd zaključil predsednik zborovanje, kateremu je prisostvovalo 33 članov. Lukman, preds. Faganeli A., t. č. tajnik.

+ SOSTANJSKO IN SLOVENJGRADŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO sta zborovali dne 13. junija 1931. skupno v Šoštanju.

Udeležba članstva obeh društev je bila prav dobra.

Zaradi nekaterih internih zadev (volitev delegatov i. dr.) je imelo vsako društvo kratko predzborovanje, nakar se je vršilo skupno zborovanje obeh društev po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo o seji širjega sosveta.

2. Predavanje tov. Mlinška: Rokotvorni pouk in delovna šola.

3. Predavanje tov. Mrovljeta: O sokolski ideologiji.

4. Predlogi in slučajnosti.

Zborovanje otvori predsednik šoštanjanskega učiteljskega društva tov. Mlinšek s prisrčnim pozdravom vseh navzočih tovarišev in tovarišic in preide takoj na dnevni red.

Ad 1. Poročilo o seji širjega sosveta. V svojem poročilu omeni tov. Mlinšek na kratko važnejše zadeve, ki so se obravnavale na seji širjega sosveta v Mariboru, in sicer presosno organizacijo, statistiko izvenšolskega dela, uradniški zakon in stanovsko gospodarski problem organizacije. O statistiki izvenšolskega dela se vname živahna debata glede njenega pomena. Soglasno se sprejme tozadevni predlog tov. Stoparja: Statistika naj bo točna, ker bo kot taka donesla dragocen material, vendar se naj v interesu stvari objavi samo to, kar kaže na izredne žrtve učiteljskega za prosvetno delo v narodu. — Poročilo o uradniškem zakonu doda tov. Kopač nekatera dodatna pojasnila.

Ad 2. Predavanje o rokotvornem pouku in delovni šoli poda tudi tov. Mlinšek. Predavatelj skuša določiti vlogo, ki jo naj bi imel ta predmet v delovni šoli. V svojih izjavah pride do zaključka, da je rokotvorni pouk kot tak, kot gojitev ročne spretnosti, zaradi podajanja praktičnega znanja za življenje potreben, kajti človekovo udejstvovanje se v življenju vrši deloma duševno, deloma pa praktično. Če naj bo šola, šola za življenje, mora nuditi tudi nekaj praktičnega znanja in ima torej rokotvorni pouk upravičeno mesto v šolskem pouku. — K predavanju se oglasi tov. Stopar, ki omejnja ovire. Mnenja je, naj bi se ročno udejstvovanje čim prej zvezalo z ostalim poukom v takozvani strnjeni pouk, rokotvorni pouk kot gojitev ročne spretnosti pa naj se uvrsti med proste predmete, oziroma naj bi ga počevali dotični, ki čutijo do tega veselje. Tovarišica Šinigoj opozori na čudno dejstvo, da se ta predmet na ženskem učiteljskem sploh ne vadi, dasi ga morajo učiteljice na deželi počevati. Vpraša, ali naj se v odseku za strokovno šolstvo forsira objavljjanje navodil za rokotvorni pouk v »Potniku« Sklep: Navodila se naj nadaljujejo.

Ad 3. Sledi predavanje tov. Mrovljeta O sokolski ideologiji. V zbranih besedah poda predavatelj zgodovino in ideje sokolstva ter pomen te naše organizacije za vzgojo jugoslovenske nacije. Za svoje predavanje žanje vseobčo pozornost in zahvalo, nakar se zborovanje zaključuje.

F. Mlinšek, t. č. preds. Jugovic M., t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA je zborovalo dne 13. junija t. l. v Beltincih. Navzočih 50 članov.

Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče goste, zlasti pa predavatelja gosp. Krošlja, referenta za kmetstvo nadaljevalno šolstvo pri banski upravi. Temu sledi predsednikovo poročilo o uradniškem zakonu ter njega določbah glede učiteljev poročenih z učitelji in drugimi državnimi uradniki, nadalje o učit. samopomoči, o novi ocenitvi stanovanj, sistemizaciji mest ter o statistiki učiteljskega izvenšolskega dela.

Zadnji zapisnik je bil sprejet. Dopisov in poročil razen predsednikovega ni bilo.

Referent g. Krošelj je predaval o sodobnem gospodarskem problemu in njega rešitvi, ki je mogoča le, ako dvignemo kmetijski stan, in sicer materijelno pa z vzgojo uma in srca kmetškega človeka. Zadnje zlasti lahko stori učitelj, ki mu je za sorodnost s kmetško miselnostjo. Po prehodnem uvodu je predavatelj omenil statistiko kmetškega živ-

Naročajte vse potrebščine potom UČITELJSKE GOSPODARSKE POSLOVALNICE!

lja v naši državi (87% vseh, od tega 60% malih kmetov) ter poudaril zlasti potrebe malega kmeta. Zelo pregledno nam je bila predočena tudi statistika kmetijskih strokovnih šol in njih ureditev tako v naši državi kakor tudi v svetu. K sklepu je do dal ureditev in program tečajev za kmetijsko nadaljevalne in gospodinjne šole v letošnjih počitnicah.

Drugi predavatelj tov. Gumilar je govoril o Tagoreju kot vzgojitelju. Predavanje je uspelo zlasti zato, ker je predavatelj sam bil v Tagorejevi domovini in poslušal njegove besede.

Povdariti moramo, da se zborovanja s takimi referati visoko dvigajo nad povprečnost in so dokaz visokega duhovnega nivoja učiteljstva.

Tov. Neřima je stavil predlog, da se šteje prekmurskemu učiteljstvu čas od leta 1920. do 31. marca 1931. tako kakor v Južni Srbiji, t. j. 2 za 3 leta. Predlog je bil osvojen z 21 proti 11 glasovom.

Drugi predlog, da imej vsak učitelj iz Prekmurja pri kompetenci prednost pred drugimi tovariši iz ostale banovine, ako je služboval tukaj najmanj 5 let, je bil odklo-njen.

V knjižnični odsek so bili izvoljeni: tovariš sreski šolski nadzornik, Čížek Marjeta, Gorišek in Kokolj.

V odsek za izvenšolsko delo: tov. Drekonja, Gorišek, Hvala, Kokolj, Kreps, Neřima, Pavlinčeva, Sreš.

V domoznastveni odsek: tov. Gumilar, Gaberc, Horvat Bela, Horvat Izidor, Peternel.

Manjšinskega odseka ne bo več.

Služajnosti ni bilo.

Peternel, t. č. pred. Kokolj, t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER je zborovalo dne 6. junija 1931. v Stogovcih.

Vpisanih 105, navzočih 49, t. j. 46,6%.

Tov. predsednik iskreno pozdravi navzoče članstvo, ki se je kljub oddaljenosti v dokaj lepem številu zbralo v obmejnih Stogovcih.

V svojem situacijskem poročilu omeni predvsem nemirnost sedanjega časa. Poudari važnejše dogodke, ki so globoko posegli v našo organizacijo: sprejetje novih pravil našega združenja, ki so enotna za centralo, banovinske sekcije in sreska društva; izpremembo imena v JUU; sedež društva mora biti v sedežu sresa; uprava se voli na 3 leta. Ponovno opozori na ustanovitev Samopomoči za otroke ter apelira na članstvo, da se pridajo priglašja. — Pozdravi nato prisrčno goste — tov. iz Apač.

Posamezni odborniki so podali nato svoja poročila. Tov. blagajničarka poroča, da plačuje članstvo članarino dokaj redno.

Tov. predsednik poda nato izčrpno poročilo o seji širjega sosveta. — Temu se priključi volitev delegatov za banovinsko skupščino v Ljubljani in za glavno v Beogradu.

Za prvo je izvoljen kot delegat tov. Gregorič Edvard namestnici pa Božič Antonija in Ažman Marija; za Beograd tov. Ivanjšič Ljudevit; namestnici pa tov. Rus Alojzija in Ažman Marija — Tov. predsednik priporoča tudi ostalemu članstvu udeležbo na skupščini.

Tov. Spanger poroča nato, da se je sestel pripravljajni odbor za ustanovitev od-sekov prosvetnega dela in si začrtal pot, kar je bilo z odobravanjem sprejeto, ker je to začetek novega dela.

Sledilo je predavanje tov. Lubeja o zakonu duševne biogeneze kot nadaljevanje zadnjega predavanja. Razvil je pred nami čudno pot človeške duše, vehementni vpliv okolice, načina življenja in vzgoje. Sree je bojišče med bogovi in zverinami. Konča z vzklikom: ven v naravo, ki je bogata, ki nam da mnogo, mnogo! — Tovariš je prejel predsednikovo toplo zahvalo in odobravajoči aplavz tovarišev.

Ker obhaja naše društvo letos 60 letnico svojega obstoja, predlaga tov. predsednik morebitno proslavo iste. Ljutomerski tovariši prevzamejo nalogo, da premislijo, kako bi se lahko vršila.

Tov. Lubej najavi predavanje tov. Lovrenčiča o otroški telovadbi.

Prihodnje zborovanje, oziroma občni zbor se bo vršil septembra ali oktobra v Radencih. Datum določi odbor.

Tov. predsednik se tovarišicam iz Stogovcev naiskrenejše zahvali za res tovariški in gostoljubni sprejem.

K. Maurič, t. č. preds. Klemenčič M., t. č. tajn.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZA MARIBOR DESNI IN LEVI BREG je imelo svoje izletno zborovanje dne 6. junija 1931. v Šmarjeti ob Pesnici.

Od 135 vpisanih je bilo 68 članov navzočih, t. j. 50%.

Zadnji zapisnik je bil sprejet, dopisi vzeti na znanje, odnosno je bil izvoljen zastopnikom UGP tov. Petrovič Simon.

Tov. predsednik Mirko Vauda je podal izčrpno poročilo o seji širjega sosveta dne 31. maja t. l. Opozarjal je, naj se članstvo v raznih vprašanih splošnega značaja obrača na poverjeništvu, da dobi javen odgovor v »Učit. Tovarišu«.

Delegatom za banovinsko skupščino je bil izvoljen Šeško Ivan, namestnikom pa tov. Petrovič in Makučeva; za glavno skupščino Dšura Ivan; namestnikom tov. Fromova.

Za banovinsko skupščino so bili sprejeti predlogi v zadevi odtegljajev stanarine poročenih učiteljic, o delitvi društev po srezih, finansiranju raznih tečajev, o zletnih stroških učiteljstva in normiranju števila delegatov za skupščine.

Tov. Vomer je na koncu predaval o učiteljskih gospodarskih ustanovah, zlasti naj bi se oklenilo učiteljstvo UGP, ki lahko postane središče naše gospodarske moči.

Zletno zborovanje je posetil tudi gosp. sreski načelnik dr. Ipavic in v lepem nagovoru bodril učiteljstvo, naj vkljub raznim težavam ne klone, ampak kot dosedaj, tudi še v naprej ostane nositelj prosvete med narodom. Vsem tovarišem ostane to prijetno in prisrčno zborovanje v najlepšem spominu!

Mirko Vauda, preds. — Ivan Šeško, tajnik.

Nove knjige.

—k Ciril Drekonje: »Dolg«. Književna zadruga »Luč« v Trstu je letos izdala povest tovariša Cirila Drekonje: »Dolg«.

Kdor pozna razmere v krajih, kjer je povest izšla in kdor ve pod kakšnimi pogoji sme tamkaj iziti kaka knjiga, ta bo razumel, da je primorskim književnikom težko vzdržati v tesnih sponah in napisati verno sliko razpoloženja in trpljenja zasužnjene ljudstva, ne da bi opozorili naše stroge cenzorje.

Ciril Drekonji se je to posrečilo. Napisal je slovenskemu ljudstvu na Primorskem povest slovenske vasi in slovenskega kmeta. Napisal je povest prokletstva, ki visi nad slovenskim domom kakor mōra. Nad Košanovino visi dolg — skoro da ne pomni nikdo več, kateri prednik ga je zakrivil — visi in vse življenje in vse delo Košanovih se mora podrediti temu dolgu. Garajo, se mučijo, škripajo z zobmi, v srcih mladine se oglašajo in spet splahne odpor in ko se mišice napno v želji do dela, se izkaže, da so komaj obresti dolga odplačane. Košanovina se krči, se ruši, dolg pa ostane. Ostane, ker ga je zakrivila slovenska poštenost in slovenska vera v poštenost. Košanovi plačujejo dolg z lastno krvjo, z mladim življenjem fantov in s častjo deklet. Odplačajo ga pa ne. Šele, ko se združijo vsi pošteno misleči, pade zmajeva glava v praš. Svoboda je v združitvi vsega, kar pošteno misli — to je nauk »dolga«.

Težek pesimizem preveva vso povest od kraja do konca. Niti ob koncu, ki izzveni v mirno harmonijo srečnejšega življenja, niti tedaj se ne oddahnemo. Preveč je bilo žrtev za ta mali, topli žarek. Preveč ljudi je umrlo za prostost doma.

Ciril Drekonja pripoveduje lepo, iz vsakega odstavka veže njegova topla ljubezen do primorskih nesrečnih domov; pozna robato skorjo hropave kmetijske govorice, ki ji skozi razpoke sili toplota vročega solnca.

Primorsko ljudstvo bo Cirilu Drekonji hvaležno za to knjigo. Mi pa tovarišu iz srca čestitamo.

—k A. Lebar: »Med pomladjo in poletjem«. Dekliški popoldnevi v Radio-Ljubljana. Založila uprava ženskega lista »Vigred«, Ljubljana 1931. Tisk Jugoslovanske tiskarne. Cena 10 Din. Knjižica obsega 12 predavanj, namenjena dekliški samovzgoji. V teh razgovorih skuša predavateljica označiti nekaj

temeljnih točk, ob katerih naj bi dekleta v samovzgoji razmišljala o raznih vprašanih, ki jim jih življenje zastavlja in odgovora od njih zahteva. Kakor predavanja, tako tudi knjiga nima toliko namena poučevati, ampak dati pobudo za razmišljanje. Naj bi dekletom namenjena predavanja našla prijazen sprejem med njimi!

—k Lafontainove basni. Na Francoskem morebiti ni hiše, v kateri bi ne imeli in ponovno ne čitali teh basni. Francoski naučni minister je izdal odredbo, da nobena francoskih šol ne sme biti brez Lafontainovih basni. V slovenskem prevodu je izšel sedaj II. zvezek teh basni. Polno v platno vezana knjiga stane 30 Din. Vsak zvezek za se je celota. Knjiga je trajen pripomoček šolskega in domačega razvedrila in zabave, zato jo priporočamo za knjižnice.

SPOMINJAJTE SE UČITELJSKIH DOMOV V LJUBLJANI IN MARIBORU.

—k Uredbo o draginjskih dokladah civilnih državnih uslužbencev je izdala v posebnem ponatisku v slovenskem jeziku Tiskovna zadruga v Ljubljani. Snopič stane 3 Din, s poštnino 3:50 Din.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FOTO-SPORT

Vam dela veselje le z dobro kamero, katero kupite najcenejše pri Fr. P. Zajec, optik — Ljubljana, t. trg 9. — Ceniki brezplačno!

PRAKTIČNI UČITELJSKI ISPIT.

Sadržaj: Nova pravila o ispitu. Kako se pišu molbe za polaganje ispita? Primeri. Kako se piše životopis? Primeri. Slanije molbi učiteljski šoli. Koje knjige treba prebrati? Koje metodске jedinice valja obraditi? Šta se na ispitu polaže? Kako se pišu temati iz pedagoške grupe? Primeri. Kako se pišu pismeni zadaci iz književnosti? Primeri. Kako se pišu predavanja? Primeri. Predavanje u školi. Kritika kandidatova rada. Zbirka pedagoških temata. Zbirka pismenih zadataka iz književnosti Gramatička obaveštenja. Nova pravila o praktičnom zbiranju ispitov.

Cena je knjizi 25 dinara. Pouzećem se ne šalje već samo za gotovo. — Stevan Karadžić, Beograd. Hadži-Prodanova 2 ili Muška učiteljska škola.

Lovske puške

floberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER — puškar — LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 9

Gostilna Ražem

Ljubljana

na Žabjaku št. 3

Točijo se pristna štajerska, dolenska, in dalmatinska vina. — Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

UČITELJSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Je najmodernejše urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. — Ilustr. knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Šolski zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice.

Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izpričevala itd.) daje v tisk Učiteljski tiskarni!

UČITELJSKA KNJIGARNA

Ima v zalogi „Galerijo naših mošt“: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levec, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Gangl, 16. Parma, 17. Kersnik, 18. Maister, 19. Župančič, 20. Strossmayer. Silka 10 Din.

VELETRGOVINA F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

POVSOD NA ZALOGI - TISKOVINE NA ZAHTEVO

DEŽNIKI L. MIKUŠ LJUBLJANA

Mestni trg štev. 15

Na malo Na veliko

Ustanovljeno l. 1939.

Telefon št. 2252

Specialno

olje zoper prah

za higienično čiščenje učilnic, laneno olje, firnež, emajlne lake, vse vrste prozornih lakov, oljnate in suhe barve, steklarski kit in vse v barvarstvo stroko spadajoče blago. Tudi študijske in umetniške barve dobite pri domačem podjetju

MEDIČ-ZANKL tovarne olja, firneža, lakov in barv
LASTNIK FRANJO MEDIČ. — CENTRALA V LJUBLJANI
Tovarne: Ljubljana-Medvode-Domžale. Podružnice in skladišča v Mariboru in Novem Sadu.

Po znižani ceni!

Dvokolesa, motorji, vsakovrstni otroški vozički, nadomestni deli in pneumatika.

Posebni oddelek za popolno popravo, emajljanje, ponikljanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd.

Prodaja tudi na obroke! - Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovška cesta št. 4.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3